

VIHARK

LETO XXX / ŠTEVILKA 7, JULIJ 1998 / POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 2380 SLOVENI GRADEC / CENA 230 TOLARJEV

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENI GRADEC

HUBERT DOLINŠEK, dipl. inž. gozdarstva

GOZDNO GOSPODARSTVO SLOVENJ GRADEC V I. POLLETJU 1998

V prvem polletju smo v Gozdem gospodarstvu uspešno poslovali.

Pri gospodarjenju v državnih gozdovih smo posekali 27.175 m³ ali 55% letnega plana. Pri tem smo dosegli poprečni učinek 9,54 m³ na delovni dan.

Ročno smo spravljali in zbirali za traktorsko in žičničarsko spravilo 40% poseka oziroma 10.900 m³ in dosegli 7,90 m³ dnevnega učinka.

S traktorji smo spravili 83% vse mase oz. 22.583 m³ in dosegli 30,54 m³ učinka na dan.

Z žicnicami pa smo spravili 17% vse posekane mase oziroma 4.631 m³ in dosegli dnevno storilnost pri organizaciji 1 + 2 31.63 m³.

Za vlaganja v gojenje in varstvo gozdov smo porabili 1385 dni oziroma 46% letnega plana in posadili 28.275 sadik.

Od privatnih lastnikov smo odkupili na panju 1370 m³, na kamionski cesti pa 9640 m³ gozdnih sortimentov. Odkupili smo še 1323 m³ žaganega lesa.

Razžagali smo

4.100 m³ in izdelali 2.200 m³ žaganega lesa in tramičev.

Skupno smo v I. polletju tržili 39.508 m³. V gradbeni dejavnosti imamo v prvem polletju 224 mio realizacije, od tega je polovica vzdrževanje gozdnih cest, drugo polovico pa zajemajo nizke gradnje 70 mio in visoke gradnje 40 mio. Gradbena dejavnost je v polen razmahu in zaposluje 60 delavcev, sodeluje pa še 20 kooperantov, ki v sezoni stalno delajo pri nas. Z lastnimi kamioni smo prepeljali do potrošnikov 40.000 m³ in opravili 1.250.000 m³/km na poprečni razdalji 30,4 km.

V tem obdobju smo vključili v prevoze dva nova kamiona M.A.N. 27 403. V mehanični delavnici je bilo opravljenih 10.250 delovnih ur. Skupno z materialom znaša tu

realizacija 42 mio tolarjev. Od tega so bile opravljene storitve za zunanje naročnike v vrednosti 12.500.000 tolarjev. Pri izdelavi strojne opreme smo dosegli realizacijo v višini 7.0 mio tolarjev

V vseh dejavnostih Gozdnega gospodarstva je bilo zaposlenih 218 delavcev in v našem invalidskem podjetju še 65 delavcev oziroma skupno 283. Veliko smo naredili na področju informatike, tako za notranje porabnike v podjetju kot tudi za zunanje institucije. Pregled poslovanja v I. polletju nam pokaže, da so zaposleni pri vseh dejavnostih vložili veliko truda za doseg dobrega rezultata poslovanja. Za vloženi trud se vsem lepo zahvaljujem.

Vsem sodelavcem Gozdnega gospodarstva, poslovnim partnerjem, našim delničarjem in še posebej bralcem Viharnika želim prijeten dopust, poln počitniških radosti, medsebojnega razumevanja in dobrega razpoloženja.

Foto: Ivo Grögl

SPOZNAVAM GOZD - LAHKO MU POMAGAM

MARICA UMEK

Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec, je v sklopu tedna gozdov 1998 priredil poučen in zabaven kviz za četrtošolce koroških šol na temo:

SPOZNAVAM GOZD - LAHKO MU POMAGAM.

Kviza se je udeležilo 14 tričlanskih ekip. Tekmovanje je bilo v naravi, od Ajde na Libeliški gori do Libelič.

Za nas udeležence je bil ta kviz resna stvar in vzdušje pri domu Ajda, kjer smo se zbrali v petek, 12. junija, je bilo polno tihih upanj na čimboljšo uvrstitev.

Vedela sem, da moji učenci snov dobro obvladajo kot snov šolskega predmeta, a pomeriti se z drugimi ekipami le ni kar tako. Zato smo še pred začetkom bodrili drug drugega s tisto dobro znano in oguljeno frazo: „Pomembno je sodelovati!“

Pri tekmovanju so imele vse ekipe enake pogoje, saj so nastopile po vrsti z nekaj minutnim presledkom. Na kontrolnih postajah so reševali zastavljene naloge.

Po tekmovanju smo se zbrali v Libeličah pri šoli. Prijazen vodič nas je popeljal po vasi in nam razkazal znamenitosti: kostnico pri cerkvi, staro trgovino, kaščo in sploh idilično vas s prijaznimi vaščani.

Malica ob zaključku kviza

Foto: Marica Umek

Zmagovalna ekipa

Foto: Marica Umek

Med tem časom so pregledali rezultate kviza. Ekipa so dosegle dobre rezultate in kar tri so osvojile vse možne točke. Te so reševale še dodatne naloge in zmagali so učenci Tine Lavre: Martin Krauser in Nina Fišer iz osnovne šole Podgorje pred ekipama osnovne šole Koroški jeklarji in osnovne šole Vuzenica.

Čestitale so mi tudi kolegice in bila sem srečna. Srečna sem bila najbolj zato, ker so bili srečni moji učenci. Prva skupina mladih tekmovalcev se je po prijetni vožnji s kanujem vrnila na breg. Gozdarji so nam pripravili izdatno malico in veseli smo posedli k mizam. Vreme, ki je vse dopoldne zadrževalo dež v temnih oblakih, je zdaj nenadoma popustilo in ulila se je prava blagodejna poletna ploha. Nekaterim se je mudilo in ta tež je bil izgovor, da smo se na hitro poslovili in si pomahali v slovo bližajočim se počitnicam naproti. „Veni, vidi, vici!“ je Martin kratko sporočil ravnatelju. Ne moreš verjeti, kaj zmore bister desetletnik. Mladim moramo dati priložnost, da se izkažejo. Zaupati jim moramo. Menim, da pohvalo zaslužijo tudi naši gozdarji z območne enote Slovenj Gradec. Z vso zavzetostjo so pripravili kviz in s tem tudi potrdili, da želijo voditi k cilju, katerega moto je bil: SPOZNAVAM GOZD - LAHKO MU POMAGAM.

ANDREJU, KO SEM BRALA

MILENA CIGLER

Berem članek Gorazda Mlinška o novi učni poti v Črni in sem v mislih pri tebi, Andrej. Saj za opravičilo ni menda nikoli prepozno. Kot si z Gorazdom prerajal Slovenijo zaradi reševanja ekoloških problemov, tako si z menoj in mojimi prijatelji literati prerajal Koroško, ko „smo se šli kulturo“. Bilo je leto, ko so se nastopi kar vrstili. Ti in tvoji prijatelji ste predstavljali zbornik „CVETOV“ ali „OD SRCA DO SRCA“, mi pa naše umetnine. In vem, da sva v Dravogradu bila voditeljka takšne predstave in da se tebi lahko zahvalim, da sem se znebila treme. Kako, bom povedala drugič.

Danes se ti moram opravičiti: Ko smo na naslednji predstavi v

Črni pred hotelom spet prišli skupaj, si me radostno pozdravil in mi rekel: „Milena, mi boš danes pomagala?“ Jaz pa sem brezbržno rekla: „Andrej, danes pa se mi sploh nič ne ljubi!“ Začuden si me pogledal. Tisti pogled je bil tako zgovorno začuden, da me še danes žge v duši in se ti torej iz srca opravičujem: kajti, tebi se je moralo vedno ljubiti in takšnega stavka sploh nisi poznal.

Oprosti Andrej!

Milena

KOROŠKO GOZDARSKO DRUŠTVO OB DRAVI

GORAZD MLINŠEK, dipl. ing. gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, območna enota Slovenj Gradec

1

2

Koroško gozdarsko društvo je sila resno društvo. Člani so aktivni in upokojeni delavci gozdarstva in lesarstva Koroške regije ter simpatizerji gozdarstva.

Letni program društva je sestavljen iz številnih strokovnih predavanj. Resna predavanja so popestrjena tudi z zimskim in letnim rekreativnim srečanjem.

Tokrat smo se člani društva srečali v juniju ob čolnarni ob Dravi. Zaposleni izobraževalnega mladinskega centra Ajda v Libeličah so nas prijetno sprejeli in nam z dobro kuho oz. peko ter raznovrstnimi športnimi disciplinami popestrili piknikov popoldan. Da je bilo res tako, naj vas prepriča govornica fotoaparata!

1 Brez vode ni življenja! Zaživelimi smo tudi mi. Korajžno smo se vkrkali v čoln in zaveslali po široki Dravi tudi v Avstrijo.

2 Veslanje je bilo za vse zanimivo, za nekatere pa utrudljivo. Malica v obliki pečenega odojka je vsem prijala!

3 Najrazličnejše aktivnosti je prekinil kuhar, ko nam je pripravil dober golaž. Nekajminutno tišino je prijetno motilo ptičje petje ob bregovih Drave..

4 Nevihtno popoldne so polni energije popestrili nogometno ogreti člani našega društva. Računalniško vodena žoga je vodila igralce tudi v breg. Korotan - še so vam nogometišina razpolago!

5 Naše srečanje je bilo ves čas aktivno. Med nami so bile tudi Robinhoodinje in Robinhoodi. Puščice so zadevale le tarčo in njeno okolico

Najrazličnejše aktivnosti društva so se nadaljevale pozno v noč. Veselimo se naslednjega snidenja!

Foto : Gorazd Mlinšek

3

4

5

MISLINJČANI SO PRAZNOVALI

MARTIN GRUBELNIK

Prežagovanje

Podiranje na balon

Kopo je prižgal direktor Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec Hubert Dolinšek

Sredi meseca junija so v okviru praznika svoje občine Mislinjčani pripravili razne igre in tekmovanja, kjer so obujali stare običaje in že pozabljena opravila ter prikazovali tudi dela, ki jih še danes opravljajo v gozdu in tudi na polju. Ob tem so se seveda tudi družili, se veselili in se dobro zabavali.

V sredo, 24. junija je bil gozdarski dan. Pripravili so tekmovanje gozdarjev v disciplinah: obračanje letve, prežagovanje, podiranje na balon in ciljanje s sekiro. Tekmovalo je 6 gozdarjev iz poslovne enote Mislinja. Največ točk je zbral Robert Uršej.

Isti dan je zagorela tudi kopa, ki jo je prižgal direktor Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec Hubert Dolinšek.

V petek, 26. junija pa je Turistično olepševalno društvo Mislinja pripravilo kmečke igre, kjer se je pomerilo 6 ekip v spretnostih:

sestavljanje lestve, zabijanje žebeljev, sestavljanje jarma, pajsanje hloda, moljenje kože, ciljanje s sekiro, košnja trave, izdelava „špil“ za klobase, mlatenje žita.

Pajsanje hloda

Košnja trave

Mlatenje žita

Ekipe gozdarjev na kmečkih igrah

Zabijanje žebeljev

Izdelava „špil“ za klobase

Foto: Martin Grobelnik

NOVI DIPLOMANT - SAMO VONČINA

IVAN ŠTORNİK, dipl. ing. gozd. Zavod za gozdove Slovenije, območna enota Slovenj Gradec

16. marca 1998 je z uspešnim zagovorom diplomske naloge končal študij ob delu na višješolski stopnji Gozdarske fakultete v Ljubljani naš strokovni sodelavec SAMO VONČINA. V diplomski nalogi z naslovom ZNAČILNOSTI IN SPREMINJANJE POSESTNIH RAZMER NA ZAHODNEM POHORJU je raziskal značilnosti zasebne gozdne posesti na Zahodnem Pohorju po velikostnih razredih in socialno ekonomskih kategorijah. Namen naloge je bil ugotoviti ali velikost posesti in socialno ekonomska kategorija gozdnih posestnikov vplivata na gospodarjenje z gozdovi. Zanimiva je ugotovitev, da v negativnem

smislu izstopa kategorija polkmetov, kjer so največja nihanja v lastništvu in najmočnejši posegi v gozd. Rezultat so slabo negovani gozdovi z malo debelega drevja in nizkimi lesnimi zalogami. Poseben problem predstavljajo tudi kmetije brez naslednikov, saj stagnirajo in nazadujejo, kar se odraža v večjih posegih v gozdove in manjših vlaganjih. Sodelavcu Samu čestitamo ob uspešnem zaključku desetletne študentske kariere z željo, da bo pridobljeno znanje uspešno uporabil pri delu z računalniško podprtim prostorskim informacijskim sistemom, s katerim se zelo uspešno ukvarja zadnjih nekaj let.

ZATE, NATAŠA

Malo pred mašo
je prenehalo deževati
in ko sva se naslanjala
na cerkveni zid,
je sonce obsvetilo bilke ob zidu,
s katerih so drsele dežne kaplje
kot solze v pesek
in po potki za cerkvijo se je
sprehajal mladi kaplan,
bral nekaj iz bukvic in se nama
nasmehnil,
izza njih,
ZATE, NATAŠA!

Milena CIGLER GREGORIN

Foto: F. Jurač

DREVESNI POSEBNEŽI PRIJATELJSTVO MED JABLANO IN SMREČICO

VIKTOR LEVOVNIK

Za našo hišo je nekdo pred mnogimi leti posadil jablano z imenom Vinogradnica. Njena jabolka zorijo bolj pozno.

Zelo so sočna in imajo okus po grozdju. Od tod izvira verjetno tudi njeno ime. Iz jabolk kmetje radi prešamo mošt. večkrat ga dodajamo tudi prešanemu grozdju, saj se njun okus lepo ujema.

In kaj je zanimivega na tej jablani? Iz njenega debla je zrastle smrečica. Majhna je in neobgljena.

Raste zelo počasi, skoraj neopazno, saj ima verjetno premalo zemlje za rast in razvoj. Seme je na to nenavadno mesto najverjetneje zanesel veter, ker se malo višje razprostira smrekov gozd.

Večkrat ju tako opazujem: jablano, ki si se ji že pozna čas starosti in smrečico.

Kljubujeta zimi, dežju in nevihtam, kljubujeta vetru, ki se zaletava vanju. Pa vendar ostajata in vztrajata. Zdita se mi kot dve zaveznici. Med njima veje nekakšno prijateljstvo in medsebojna pomoč. Skupaj ostajata v dobrem in slabem.

Kar nehote se sprašujem, ali bi se morda lahko od te njune naveze kaj naučili tudi mi, ljudje.

Tako zelo smo si različni, pa bi vseeno lahko bili bolj povezani med seboj. Koliko gorja in težav bi si lahko prihranili. Človek bi se lahko veliko naučil od narave, od njenih čudovitih in tako enostavnih zakonov.

Pa jo v svoji naglici pozabimo gledati in videti s pravimi očmi. Škoda! Zamujamo nekaj tako dragocenega in neponovljivega.

KOSILI SO, GRABILI IN SUŠILI

FRANC JURAČ

▲ Pohorski kosci so po opravljeni košnji tudi zapeli.

Majda Sinreih je prinesla koscem in grabljicam malico. Pomagala ji je mala Andreja Blažič ▲

Kmetice in kmetje iz Tolstega vrha in Pake nad Mislinjo so že nekaj let razmišljali, da bi v svojem kraju pripravili in obnovili kmečki običaj košnje in spravila sena. Pod pokroviteljstvom Koroškega radia jim je uspelo, da so košnjo, sušenje in „basanje“ sena na lojtrski voz dobro pripravili in stari običaj prikazali tudi drugim. Tako so kosci kosili, grabljice grabile in obračale, potem pa so vsi skupaj seno naložili na voz in ga iz strmine potegnili z volovjo vprego. Ob lepem vremenu je prireditev nadvse uspela.

Ob prazniku koscev in grabljic, ki so ga poimenovali s prvim košnjim piknikom, pa so v Lovskem domu v Srednjem Doliču, kjer je prireditev potekala, pripravili tudi ocenjevanje mošta, takega, kot so ga nekoč poleg mrzle studenčnice pili kosci. Najboljši mošt je na ocenjevanje prinesel Cvetko Sušec iz Tolstega vrha pri Mislinji, drugo mesto je zasedel Maks Blažič iz Pake, tretje pa Vlado Pogladič iz Spodnjega Doliča pri Vitanju. Tri nagrade pa so podelili tudi poslušalcem Koroškega radia, ki so napisali spise: Kako ste nekoč kosili na vaših kmetijah. Prvo nagrado je prejela Mihaela Pavlič iz Gornjega Doliča, drugo Jožica Lenart iz Šentjanža pri Dravogradu, tretji nagradjenec pa jebil Jože Krajnc iz Sentilja pod Turjakom. Kot nam je povedal predsednik pripravjalnega odbora Franc Jamnikar, je praznik koscev in grabljic nadvse uspel, že zdaj pa razmišljajo, da bodo v jeseni pripravili krompirjev piknik, na njem pa bodo prikazali, kako so nekoč na Pohorju kopal krompir s pomočjo volov in kopačev. Tudi to bo zanimivo.

Ko je seno suho, grabljice in kosci za zabavo „bulajo“ drug drugega.

Zaradi strmega terena se je voz, naložen s senom, obrnil.

Foto F. Jurač

O PERMAKULTURI RAZMEJITVENI PASOVI

MILENA CIGLER GREGORIN, inž. kmet.

Nadaljevanje iz Viharnika št. 6/98

Meja je vmesni prostor med dvema področjema. Meja je npr. gladina med vodo in zrakom. Meja je tudi področje med kupom zemlje in vodo, ki ga obkroža. Meja je lahko grmovje, ki meji na travnato površino. Kjerkoli se srečajo različne živalske ali rastlinske vrste, podnebja, vrste zemlje, kjer naletimo na naravno in umetno mejo, govorimo o razmejitvenem področju.

Na mejnem področju med dvema okoljema (gozd - travnik, njiva - sadovnjak) so boljši pogoji za rast, ker sodelujejo tako viri z enega kot z drugega področja. Na primerih iz preteklosti vidimo, da se večina naselij nahaja na pomembnih stičiščih dveh naravnih okolij (pogorje - gozd - ravnina), (ravnina - močvirje), (kopno - rečni izliv)

idr. Pokrajina z razvejanim mejnim pasom je lepa.

Če načrtujemo postaviti hišo na „enoličnem“ terenu, bo naloga morda lahka. Ko pa odpove preskrba z gorivom, čaka prebivalce težka preizkušnja. Spopasti se morajo z omejitvami svojega naravnega okolja. Uspešna in stabilna okolja so imela vedno možnost oskrbe vsaj iz dveh okolij. Naše domove in posestva obogatimo in popestrimo z ustvarjanjem lastnega pestrega ekosistema.

Če domovi niso postavljeni zraven vode, si lahko zgradimo umetna jezera, jezove, ribnike in vodne bazene. Če živimo v ravnini, si lahko s stroji naredimo hribčke ali nasipe. Če nimamo gozda, si lahko posadimo gozdček (pa če je še tako ma-

jhen). Obalo vodnega bazena lahko zasadimo z ločjem. Lahko je neenakomerno oblikovan, različno globok in ima otoke. Lahko si omislimo tudi krpa, ki se hrani z rastlinjem ob robu tik pod globino.

Razmejitveni pas igra vlogo mreže ali sita; naravni viri ali snovi se kopičijo na robovih. Pasovi tudi delijo področja na pregledne predele. Pasovi potekajo vzdolž ograj, cest, ob vodi, med hišo in dovozom, povsod, kjer stojijo objekti.

V permakulturi so razmejitveni pasovi pomembni s stališča postavitve in vzdrževanja področja v načrtovanem ekosistemu.

Prihodnjič:
Oblike razmejitvenih pasov

BITI STAR NA DEŽELI

Najlepše je res na deželi ko postaneš že star.
To je za tebe in mene blagoslovljeni dar.

Tu ni betonskih blokov, le hiše in hišice tukaj stojijo, drevesa in vrtovi lepi jih krasijo.

Lepa polja, travniki zeleni in še gozd, ki piha, diha, govori v temi.

Res me včasih noge ne ubogajo, a naravo lepo občudujejo. Tam na blagem hribčku cerkvena mala stoji in vsak dan opoldan zvonijo.

A tam v mestu stara ženka visoko gor v bloku živi, sama dol ne more, žalostno ihti.

Vse drugače tukaj, na deželi je: „Mamca, dober dan! Boste prišli danes k nam?“ Srce poskoči ti ta dan, ko zaveš se, da nisi sam.

Ana URŠEJ

IGRIŠČE V PESKU

JOŽE KRAJNC

Kupček peska, ostanek od gradnje, je za otroke najbolj priljubljeno igrišče.

Peterček in Maja si v pesku zgradita hlevček, uredita pašnik v „električnem pastirju“ in seveda gozd, ki ga predstavlja smrečica.

Tako že mladi kmečki otroci pokažejo veselje do kmetovanja, posebno do živali, narave in dela. Tako se nam za nasledstvo ni treba bati.

Fotografija je posneta pri Petru Krajncu - Ameršku v Šentilju.

ZLATA NALOŽBA

Z VARNIMI KORAKI DO SVOJEGA ZAKLADA

ZM d.d.
ZAVAROVALNICA MARIBOR d.d.
2507 MARIBOR,
Cankarjeva 3,
tel.: 062/224-111

brezplačna telefonska številka
za naročanje zavarovalniškega zastopnika

080 - 19 - 20

Foto.: Franc Jurač

UPORABA ČRNEGA BEZGA V DOMAČI KUHINJI

IDA VALEK, dipl. inž. živ. teh.

Ni veliko zdravilnih rastlin, ki bi bile v ljudskem zdravilstvu tako priljubljene, kakor je črni bezeg. Nekateri izkopenine kažejo, da so črni bezeg uporabljali že v kamni dobi.

Črni bezeg raste predvsem v živih mejah, ob jarkih in potokih, ob poteh, ob zidovih, po gmajnah in v svetlejših gozdovih.

Najpogosteje uporabljamo socvetja črnega bezga, ki jih nabiramo v polnem cvetju ob suhem vremenu. Posušiti jih je treba povezana v šope in obešena na senčnem in zračnem kraju. Zatem odstranimo vse peclje in cvetove še dodatno posušimo in sicer previdno in temeljito, ker lahko v njih prisotni fermenti razkrojijo vse zdravilne učinkovine. Lubje odlučimo z mladih vej in ga hitro posušimo v senci ali z umetno toploto, največ do 40 oC. Plodove nabiramo jeseni, ko so popolnoma zreli in so črno vijoličaste

ali črne barve.

Bezgov listi in mladi poganjki vsebujejo spomladi precej kalijevega nitrata, sladkorja saharaže, zdravilno snov sambucinin ter še vrsto učinkovitih zdravilnih snovi.

Vse to spodbuja delovanje znojnic in pospešuje izločanje seča ter s tem pomaga pri odvajanju strupenih snovi iz telesa. Zato je pri zmanjšanem delovanju ledvic priporočljivo piti čaj iz bezgovih listov.

Cvetje je zelo dragoceno, ker vsebuje eterična olja in saponine in vzpodbuja delovanje znojnic. Zato bomo uporabili čaj iz bezgovega cvetja predvsem pri tistih prehladnih obolenjih, ki se najhitreje popravijo z močnim potenjem. Mnenje, da se prične potenje po uživanju čaja iz bezgovega cvetja v prvi vrsti zaradi toplote v čaju, je popolnoma zgrešeno. Čeprav učinek to-

plate tudi nekoliko vpliva na potenje, so prav pri čaju iz bezgovega cvetja ugotovili, da imajo snovi, ki jih vsebuje čaj, daleč večji vpliv na potenje in da zadošča že srednje tople čaj, da povzroči zaželeno močno potenje. Zato se čaj iz bezgovega cvetja uspešno uporablja pri bronhitisu, kašlju, gripi, oslovskem kašlju, začetni pljučnici, zdravljenju jetike, pa tudi pri ošpicah, škrlatinki, astmi in vseh revmatičnih boleznih, pri katerih želimo z močnim potenjem doseči izločanje bolezenskih snovi.

Zrele jagode vsebujejo številne zdravilne snovi, kakor jabolčno kislino, baldrijanovo kislino, čresleno kislino, grenčine, eterična olja, sladkor idr. ter vitamine A, B, B1, B2, C, J. Posebno veliko vsebuje vitamina B1, največ izmed vseh rastlin, pomanjkanje le tega pa povzroča bolezen beri - beri, hitreje se razvijajo vnetja živcev, vodenice in motnje v obtoku.

Bezeg pogosto uporabljamo v prehrani.

Ocvrto bezgovo cvetje pripravimo tako, da cela socvetja potopimo v cvrtnjakovo testo in pečemo tako, da plava v masti. To velja spomladi za zelo zdravo jed.

Bezgov sirup dobimo tako, da v kozarec za vlaganje damo menja je plast bezgovih cvetov in plast sladkorja. Polnega dobro zapremo in postavimo na sonce. Po treh tednih sirup odcedimo in ga v steklenici shranimo za zimo. Lahko pa ga shranimo tudi s cvetjem vred in ga pozimi uporabljamo za pripravo čaja.

Malo drugačen bezgov sirup dobimo, če v tri litre prekuhane in ohlajene vode namočimo 30 bezgovih cvetov in pustimo stati 24 ur. Zatem precedimo, dodamo 3 kg sladkorja in 5 g citronske kisline. To naj stoji 30 ur, potem pa dodamo še sok 6 limon in stekleničimo.

Šebes je pijača z bezgovim cvetjem, ki vsebuje tudi nekaj alkohola. Pomembno pri tem je, da nabere mo cvetje v suhem, sončnem vremenu, ker se kvasovke nahajajo predvsem v cvetnem prahu. Sestavine so: 12 bezgovih cvetov, 4,5 litrov vode, 700 g sladkorja, 30 ml kisa, sok in tanko olupljena lupinica 1 limone.

Postopek: zavremo vodo, dodamo sladkor in premešamo, da se raztopi. Ko se ohladi, dodamo sok in lupinico limone, kis in bezgove cvetove. Prekrijemo z gazami in pustimo stati 24 ur. Skozi krpo precedimo v steklenice iz debelega stekla. Pijača je gotova čez dva tedna. Ponudimo jo dobro ohlajeno.

Bezgovo čežano dobimo, če zrele jagode skuhamo v vodi z jabolčnimi krhlji, pretlačimo skozi sito ter nekoliko osladimo. Čežana, ki je prijetnega vonja in okusa, pospešuje prebavo in čisti kri.

Terjak je neke vrste koncentrat bezgovih jagod. Dobimo ga tako, da jagode prekuhamo, prevremo, pretlačimo skozi sito, dodamo soku enako količino sladkorja in ga kuhamo taliko časa, da povrne na polovico. Shranimo ga v steklenicah. Dober krepčilni čaj pripravimo tako, da damo v skodelico vroče vode žličko terjaka.

Odlično marmelado skuhamo iz ene tretjine bezgovih jagod in dveh tretjin ne povsem zrelih jabolčk. Jagode ponujajo še širše možnosti uporabe. Surove so odvajalne in rahlo strupene, vendar strupene snovi na toploti razpadejo. Zato jih vedno prekuhamo, tako se jim izboljša tudi okus. Uporabljamo jih lahko tudi za pripravo peciv, vina, likerjev in podobno.

Bezgovo vino je tudi zanimivo in je ena izmed najokusnejših vrst jagodnega vina. Recept za pripravo bezgovega vina: segrejemo 7 litrov sveže vode, stresemo vanjo 2 kg sladkorja in to sladko vodo zavremo. Malo ohladimo in stresemo vanjo 3 litre skrbno opranih in prebranih bezgovih jagod in ponovno segrejemo vse skupaj dokler skoraj ne zavre. Mase ne smemo kuhati. Ko se ohladi, dodamo 2 dkg zdrobljenega kvasa, dobro premešamo in prelijemo v posodo, kjer bomo lahko namestili kipelno veho in tako omogočili dobro alkoholno vrenje. Najprimernejša temperatura vrenja je okoli 20oC. V prvih 8 do 10 dneh poteka vrenje precej burno, v naslednji 8 do desetih tednih pa se vino zbistri. Takrat ga pretočimo v skrbno očiščene steklenice in jih shranimo ležeče v hladnem in temnem prostoru. Pri pripravi je pomembno, da ne prideta sok ali pa same jagode v stik s kovino (posoda, pribor), ker se poslabšata okus in barva.

Zaenkrat je pri nas malo intenzivnih nasadov bezga, medtem ko je to v sosednji Avstriji precej drugače. V okolici Gradca npr. so veliki nasadi bezga, pridelovalci pa so delničarji in hkrati večinski lastniki zamrzovalnice jagodičevja. Globoko zmraznjene bezgove jagode uskladiščijo in jih prodajajo po vsej Evropi. V sklopu te zamrzovalnice imajo tudi manjši obrat, kjer predelujejo bezgovo cvetje v šebes in jo stekleničijo ter neke vrste šebes v kombinaciji z ginom.

TURISTIČNO DRUŠTVO PRIPRAVILO MARKACIJSKO POT

SILVO JAŠ

Turistično društvo Mislinja je uspešno zaključilo projekt markacije poti po območju Mislinje in širše okolice. Na tej poti bodo pohodniki lahko spoznavali preteklost samega kraja, se srečevali z ljudmi in obiskovali trdne kmetije tega predela Pohorja. Pot poteka predvsem po južnem predelu Pohorja. Vodi mimo številnih kmetij: Plečka, Koprivnikarja, kjer bo možno dobiti kruh, pa mošt in ostale dobrote kmečke peči, proti Jeseničnikovi domačiji ali po domače Miklavžu, kjer so že zametki kmečkega turizma. Od tam vodi proti Mislinjskemu jarku do Pačnika, po domače Štamuliča in naprej po soteski v dolino. Naključni obiskovalci si bodo med potjo ogledali Robnikovo

domačijo, pa spominsko sobo znanega slikarja Jožeta Tisnikarja, ki je v eni od stavb nekdanjih glažut. Odšli bodo naprej do značilnega Blaževega studenca ter naprej mimo skakalnic do cerkvice v Šentlenartu, ki je znana po tem, da stoji na takšni točki, kjer z ene strani strehe odteka voda v Savinjo in naprej v Savo, z druge strani pa v Mislinjo in potem v Dravo ter nazaj na izhodiščno točko.

Kakorkoli že, projekt, ki so si ga v turističnem društvu zamislili je nedvomno uspel. Vanj so uspeli zajeti vse tiste trdne pohorske kmetije, ki imajo možnost ponuditi gostu ali obiskovalcu vse dobrote in posebnosti, ki jih na tem koncu ne manjka. Zamisel pač, ki je vredna pohvale.

SPOMINI MOJE PRVO SREČANJE Z MLINOM

LUDVIK MORI

Kolo Rihčenovega mlina

Foto: Ludvik Mori

Morda sem bil štiri ali petletni poba, ko me je ded prvič vzel s seboj v Rihčenov mlin, do koder je bilo tričetrt ure hoda. Ded je nesel na rami meh žita, jaz pa sem drobencjal zraven njega. Ko sva po vijugastih poteh in stezah prispela do mlina, je tik pred mlinom tekel širok potok vode. Da ne bi čofnil v vodo in se zmočil, me je ded zagrabil pod pazduho in me nesel čez, ne da bi odložil vrečo. Tudi, ko je z desnico odpiral mlin, vreče ni od-

ložil, ampak šele v mlinu, ki je bil zame poln novih skrivnosti. Skrbno sem si ogledal vse naprave in pripomočke, ki so bile nameščene po stenah in policah, ded pa je budno pazil, da ne bi kam vtaknil svojih nemirnih prstov med zobnike ali ležaje. Malce me je motilo precej glasno ropotanje mlina, sčasoma pa sem se temu privadil. Ta mlin je bil narejen na samodejno odpuščenje vode, ko je bil lijak z žitom ali pšenico prazen. In ko je

ded vse postoril v mlinu, kar je bilo treba, sva šla k Lapužu, kjer sta kot najemnika živela Blažej in Liza. Ded se je spustil v pogovor z Blažem, jaz pa sem se začel igrati z njegovo polsestro Kristino in komaj me je ded odtrgal od igre, ko je bilo treba iti v mlin. Ded je znova nasul še neizmleto žito v lijak ter nabasal nekaj moke v vrečo in sva odšla proti domu. Takih poti je bilo potem še več v ta mlin, le da so me čedalje bolj zanimala igre s Kri-

sto kot pa ropotanje mlina in zato sem večkrat zaridal proti Lapužu. Včasih pa sva se z dedom odpravila tja proti državni meji, kjer je bila kakih dvajset metrov od meje čisto majhna lesena utica. Tu je čez dan spuščal financar ljudi, ki so imeli dovolilnico, čez mejo, a ded je zmeraj ni imel s seboj, pa naju je vseeno pustil čez, ker je imel ded sestro pri Črnoglavu po domače in tam nisem ničesar razumel, ker so govorili nemško. Zato sem se prihodnjic raje zadržal pri Rihčenovem Simonu, ki je ob pastirovanju izdeloval potočne mlinčke, ki so klepali stare kose. In, ko sem odrasčal, sem se ob vseh malo večjih potokih srečeval s številnimi mlini, ki so v preteklih obdobjih polno obratovali, saj si je tu, v našem kraju skoraj vsak kmet mlel moko sam. Kdor ni imel svojega mlina, je moral za mletje odslužiti z dninami. Zdaj je v našem kraju za mletje ohranjen le še Lipnikov mlin na vodni pogon ob potoku Bistrica in še ta zelo poredko obratuje, saj cela fara nima posejanih toliko žitaric, kot jih je imel pred časom en sam kmet. Tudi o mlinih skoraj ni več sledov, le tu in tam je v gormovju kakšen kos zidovja. Ko me je po več kot šestdesetih letih zamikalo, da si ogledam Rihčenov mlin, kamor prej zaradi strogih graničarjev ni bilo dostopa, sem začuda namesto zidovja zagledal med odstrto goščo lepo pokonci stoječe zunanje kolo. Tudi vrstnica Krista, s katero sva se igrala in bila pozneje sošolca, že tri desetletja počiva na božjem vrtu. Le te zapisane vrstice bodo še ohranile spomin na številne mline, brez katerih bi se v takratnih časih ne dalo živeti.

LJUDJE

IN

DOGODKI

DRUŽABNO SREČANJE UČENCEV, STARŠEV IN UČITELJEV OŠ ŠMARTNO NA POHORJU

MIRA STRMIČNIK

To srečanje je bilo kot zadnji roditeljski sestanek v šolskem letu 1997/98.

Na idejo za takšno obliko sestanka je prišel g.ravnatelj Zdravko Jamnikar. Delavci šole in svet staršev smo to idejo navdušeno podprli, sestavili program in se lotili dela. Anketirali smo starše naših učencev. Analiza ankete je pokazala, da si tudi starši želijo pestrejših oblik roditeljskih sestankov. Na Pohorju se nas je zbralo okoli 250. Večina nas je šla na Ribniško kočo, kjer je potekalo srečanje v obliki družabnih iger. Tisti, ki so ostali na Pungartu, so se zabavali na podoben način. Srečanje je uspelo, saj je doseglo svoj namen - na zabaven način se spoznati in zblížati. Takšna oblika zadnjega roditeljskega sestanka naj bi postala tradicionalna. Dopolnjevali bomo le program in menjavali kraj srečanja.

3. roditeljski sestanek OŠ Šmartno na Pohorju

Foto: Mira Strmički

ŠTORKLJE V RADLJAH

STONE MODIC, dipl.ing.gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Štorklji na dimniku stare šole.

Foto: Matej Modic

V začetku meseca junija smo postali v Radljah pozorni na par štorkelj, ki je v večernem času preletaval vzdolž magistralne ceste Dravograd - Maribor in se usedal na dimnike najvišjih stavb. To preletavanje in „testiranje“ dimnikov je trajalo kak teden, v ponedeljek 8. junija pa sta štorklji prvič prenočili na dimniku stare šole v Radljah. Očitno sta se odločili, da imata tu najboljše pogoje za svoje začasno domovanje in naslednji dan že pričeli s pletenjem

gnezda. Postavlja se več vprašanj. Zakaj so letos priletele štorklje v Radlje in tu gnezdijo, ko pa ljudje v Radljah ne pomnijo, da bi te ptice preživljale poletje v tem delu Slovenije? Priletele so sorazmerno pozno; ali bo še čas za vzrejo mladičev? Ali njih število raste in so prisiljene osvajat nova področja?

Vsekakor je pojav štorkelj v Radljah izziv za biologe, za krajanje Radelj - posebno bližnje sosede - pa prijetna popestritev vsakdanjika.

Rudi s svojo koso

Foto: S. Jaš

„IMAM ŠE TISTO KOSO, KI MI JO JE KUPIL OČE...“

SILVO JAŠ

Tako sva začela pogovor z Rudijem Knapom, ki še kosi s tisto koso, ki mu jo je kupil oče, ko mu je bilo dvanajst let. S to koso je Ruda, kot ga kličemo, kosil po vsej Mislinjski dolini in tudi drugod. Rad pove, da so bili takrat materiali za kose veliko boljši in prav zato je tudi tako „trpežna“.

Rudi je delal v Rudniku Velenje. Po poškodbi pri delu v jami je vse do upokojitve pazil „rudniške ovce“ ob jezeru v Velenju.

Rad se spominja nekdanjih časov košnje. Na kmetih so

včasih kosili ročno, ko še ni bilo kosilnic in druge sodobne tehnike. Za Rudija so to nepozabni spomini, ko so ob zaključku košnje zapeli, ko so si bili ljudje še tako blizu in so si med seboj pomagali. Iz nostalgije po teh časih gre Ruda s svojo koso pomagat kosit slehernemu, ki ga prosi za pomoč.

V tem času je spet prišel „na svoj račun“, ko so klepi, ostrivnik in njegova kosa tesni, neločljivi prijatelji in spremljevalci. Naj bodo še dolgo tako skupaj!

Invalidi iz Podgorja smo se udeležili srečanja invalidov treh območij v Gornji Radgoni.

Zbrali smo se 13. junija pri Roginu v Podgorju in se odpeljali proti Mariboru. V Lenartu smo nekateri kupili bučno olje, nato pa smo se odpeljali v Gornjo Radgono. Tu smo se zbrali invalidi iz društev: Gornja Radgona, Vrhnika in Slovenj Gradec. Občudovala sem voljo invalidov in pomislila, da danes družba še kar skrbi zanje. Pri tem pa sem

se spomnila na usodo družine iz Jazbine, ki jo je doletela med vojno. Oče in mati sta bila majhne postave, majhni pa sta bili tudi hčerki. Oče je delal v žerjavskem rudniku, mati in hčerki pa so bile doma. Nekega jutra pa je prišla „črna marica“, kot smo imenovali črne nemške avtomobile in odpeljala to čedno, urejeno družino. Potem ni nihče izvedel, kaj se jim je zgodilo. Domnevali smo, da jih je pogoltnil nenasitni krematorij. Z zanimanjem sem

SREČANJE INVALIDOV TREH OBMOČIJ

ŠTEFAN MELANŠEK

poslušala govor župana Gornje Radgone, ki je tudi omenil, da so invalidi v družbi še kako koristni, saj mnogi med njimi lahko opravljajo razna dela in funkcije. Seveda pa je tudi precej takih, ki niso zdravi in za delo niso več sposobni. Takim moramo poma-

gati, če so v stiski. Včasih zadržuje že lepa beseda in nasmeh. Udeleženci izleta želimo aktivno invalidov Podgorje in Anici Pačnik, ki je organizirala izlet, še mnogo uspešnega dela. Zahvaljujemo se tudi našemu šoferju, da smo srečno prispeli domov.

koroška banka

Koroška banka d.d., Slovenj Gradec,
bančna skupina Nove Ljubljanske banke

KOROŠKA BANKA TUDI V VUZENICI

Koroška banka d.d. Slovenj Gradec je poleg enot v Slovenj Gradcu, v Črni na Koroškem, v Mežici, na Prevaljah, na Ravnah na Koroškem, na Javorniku, v Dravogradu, na Muti, v Radljah ob Dravi, v Podvelki in v Mislinji odprla novo enoto tudi v Vuzenici.

Oglasite se v novi enoti v Vuzenici ali v kateri od drugih enot na Koroškem in prijazno se bomo pogovorili o najbolj zanimivi ponudbi za vas.

NOVO

Trimesečno posojilo vas stane samo TOM + 3,90%

V a š a b a n k a
Koroška banka d.d.
Slovenj Gradec

USPELO SREČANJE DVOJČKOV

FRANC JURAČ

Pri gostilni Rogina v Podgorju pri Slovenj Gradcu so se 20. junija že četrtič srečali dvojčki Slovenije. V kulturno zabavnem programu je sodeloval slovenjegraški pihalni orkester, Jerca Marzel, Postavkova dekleta, Adi Smolar, folklor in harmonikarji. Ob srečanju so dvojčki prejeli spominsko listino, ki jim bo v lep in trajen spomin. Ob srečanju pa je za dobro voljo poskrbel ansambel Rosa.

S slovenskimi dvojčki se je slikala Jerca Marzel za spomin.

Foto: Franc Jurač

VREDNO POSNEMANJA

MIRA STRMČNIK

Vse šole se brez dvoma trudijo, kako bi na najrazličnejše načine zaživele s krajem. Tako ali drugače si domala prizadevajo vse osnovne šole na Koroškem.

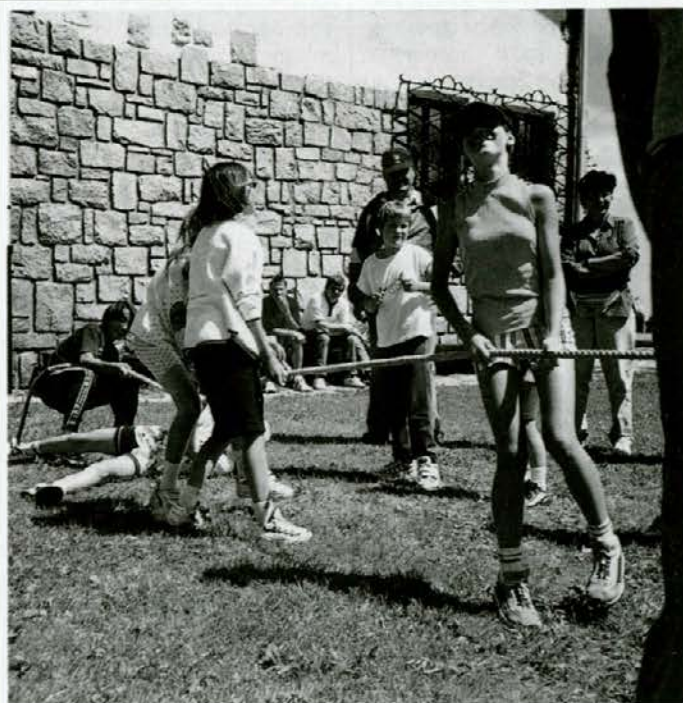
Lep vzgled uspešnega sodelovanja s starši je prav gotovo tudi osnovna šola Šmartno pri Slovenj Gradcu, ki je v letošnjem šolskem letu kar nekajkrat z različnimi prireditvami popestrila prikaz dejavnosti na šoli. Tako je nam staršem še posebej ostal v spominu projekt „Od zrna do kruha“, katerega predstavitev so združili z nepozabno prireditvijo ob materinskem dnevu...

Ob letošnjem zaključku šolskega leta pa je kolektiv šole znova presenetil s povabilom, da slovesnost ob koncu šolskega leta sklenemo vsi skupaj na Pohorju z družabnimi igrami. 20. junija se je tako preko 250 učiteljev, učencev in staršev zbralo (ob 9. uri) na Grmovškovem domu. Šola je poskrbela tudi za brezplačen avtobusni prevoz za vse tiste, ki niso imeli lastnega prevoza. Po prijetnem jutranjem klepetu smo se vsi udeleženci razdelili v dve skupini. Prva je ostala na Grmovškovem domu, druga - večinska, pa se je podala do Ribniške kočice. Ob prijateljskih pogovorih, v prijetnem jutranjem hladu in polni pričakovanj smo se na poti vsi skupaj stapljali z neokrnjeno naravo pohorskih prostranstev. Čez dobro uro prijetne hoje smo prispeli na cilj. Dobrote iz nahrbtnikov in dobra

volja v idiličnem okolju sta naredila svoje. Polni energije in brez težav smo se nato ves čas spopadali in merili moči med seboj v najrazličnejših veščinah. Ne bomo naštevali vseh, ki so v nas, udeležencih, izzvali toliko veselja in smeha kot še dolgo ne. Največ adrenalina pa je sproščala igra z vodnimi baloni, saj so se premočeni poraženci hočeš - nočeš morali umakniti iz igre, pa čeprav si tega niso želeli. Najuspešnejši tekmovalci v posameznih disciplinah so prejeli diplome, kar je še posebej vzpodbudilo njihovo borbenost. Ob polni aktivnosti v prijateljskih igrah pa nam je čas žal vse prehitro minil. Polni zadovoljstva, obogateni s prijetnimi doživetji in novimi poznanstvi smo se vračali domov. Na Grmovškovem domu smo svoja doživetja izmenjali še z ostalimi udeleženci, ki tudi niso skrivali dobre volje in navdušenja. Čeprav na tokratnem srečanju niso govorili o uspehih šole, o dosežkih naših učencev, je prireditev brez dvoma dosegla svoj namen. V marsičem ga je celo prekašala. Vsestransko zadovoljstvo ob navezovanju tovrstnih stikov pa je le potrditev medsebojnega zaupanja, ki je še kako potrebno pri vzgoji naših otrok.

Starši učencev osnovne šole

Šmartno pri Slovenj Gradcu
MIRA STRMČNIK

Družabne igre. Komu bo uspelo?

Foto: Mira Strmčnik

Merjenje moči

Foto: Mira Strmčnik

JOŽICA KOTNIK, dr.med. spec. dermatovenerologije

Rak kože je med obolenji kože sorazmerno redek, med rakovimi obolenji nasploh pa je zelo pogost. Po podatkih za Republiko Slovenijo za leto 1995 je rak na koži pri obeh spolih na drugem mestu, pri ženskah za rakom dojke, pri moških pa za rakom pljuč.

Rak na koži lahko nastane na mestih nekaterih drugih kroničnih boleznih kože, lahko pa na navidez zdravi koži. Pomembno vlogo pri nastanku kožnega raka imajo sončni žarki, zato raka na soncu izpostavljenih delih kože imenujemo „sončni rak“. Spremembe na koži, iz katerih se lahko razvije sončni rak, imenujemo prekanceroze.

Med najpomembnejše spadajo:

- **keratosis solaris:** predvsem na čelu, nosu, uhljih, plešastem delu lasišča in na hrbiščih rok se naredijo nepravilno oblikovane do mezinčevega nohta velike hrapave ploskve. Večkrat je koža okrog njih pordeča. Solarne keratoze zdravimo tako, da jih zmrzemo s tekočim dušikom. Poseg je malo boleč.

- **cheilitis solaris:** običajno se naredi na spodnji ustnici suho razpokano z lusko pokrito razpokano žarišče,

- **cornu cutaneum:** je posebna oblika keratoze, ki se kaže v obliki trdega rožička, ki je lahko daljši kot zrno fižola. Pod rožičkom je običajno že kožni rak.

Pri teh treh prekancerozah imajo sončni žarki pomembno vlogo pri nastanku.

- **keratoze,** ki se naredijo vrsto let po jemanju različnih zdravil ali po lokalnem zdravljenju nekaterih kroničnih kožnih boleznih (arzenske keratoze, katarske keratoze).

- **levkoplakije:** so belkaste sive ploskve, ki se naredijo na ustni sluznici, redkeje na polsluznici spolovila.

- **lentigo maligna:** največkrat se pojavi na licu, navadno med 50 in 60 letom. Kaže se kot neenakomerno obarvana sivorjavkasta ploskev v nivoju kože, nepravilno oblikovana. Velika je lahko do otroške dlani. Iz te se pogosteje razvije melanomaligom. Prekanceroze uspešno zdravimo. Metode so različne, pristop individualen.

Pogostejše vrste kožnega raka

- **basalioma:** najpogostejši kožni rak. Običajno se razvije po 50 letu, pogosteje na soncu izpostavljeni koži. Bazaliomi so različnih oblik. Izgledajo lahko kot ranica, bulica, brazgotina. Ostanajo na mestu, kjer vzniknejo. Tu rastejo običajno počasi in uničujejo tkivo. Zasevkov ne delajo. Zdravljenje je uspešno. Če so manjši od 2 cm, je terapija izbora kirurška, sicer pa obsevalna.

- **spinalioma:** je manj pogost od bazalioma. Opazujemo ga pogosteje med 60 in 70 letom. Največkrat se naredi v spodnji tretjini obraza. Raste hitreje kot bazaliom, bolj razdira tkivo in lahko dela zasevke v področne bezgavke. Razvije se lahko na mestih starih brazgotin (n.pr. po opeklinah), na mestih dolgotrajnih ran na golenih, na jeziku in ustni sluznici ter na spolovilu. Posebna oblika je spinaliom na spodnji ustnici, ki nastane kot posledica okvare zaradi sonca, pogostejši je pri kadilcih, pri ljudeh s kroničnim vnetjem dlesni in neurejenimi zobmi. Zdravljenje je enako kot pri bazaliomu, v primeru zasevkov v bezgavkah pa še dodatno obsevanje.

- **melanomalignom:** je naj-

malignejši med kožnimi raki. Najpogostejši je med 30 in 60 letom starosti. Pogost je na golenih, licu, hrbtu, manj na podplatih in dlaneh. Lahko pa se pojavi kjerkoli na telesu. Je temnorjav do skoraj črn tumor, neenakomerno obarvan. Lahko je povrhen, ploščat ali nodularen. V približno 20% začne na zdravi koži, v 30% iz pigmentnih znamenj. Večinoma zgodaj naredi zasevke v neposredni okolici, v bezgavke, pogosto pa tudi v pljuča, jetra, možgane in kosti. Pri svoji rasti dolgo ne povzroča nobenih težav, zaradi česar ga žal še vedno pogosto prepozno odkrijemo. Zdravljenje je predvsem kirurško in ob napredovanju obolenja onkološko. Prognoza je dobra, v kolikor ga odkrijemo dovolj zgodaj.

Pomembno je, da se ljudje opazujejo. Predvsem morajo biti pozorni na drobne ranice, ki dalj časa ne zacelijo, na pojav novih znamenj in na stara, ki se nenadoma oziroma v kratkem času spremenijo (se zadebelijo, zrastejo, zakrvavijo...). V vseh teh primerih je potreben posvet z zdravnikom.

ČLANI DRUŠTVA DIABETIKOV V ROGAŠKI

MARJANA PAVLIČ

Društvo diabetikov Slovenj Gradec je že tretjič zapored organiziralo oddih za svoje člane - tokrat v zdravilišču Rogaška. Oddiha se je udeležilo kar 75 članov. Povabilu k udeležbi se je odzvalo tudi nekaj članov iz društva diabetikov Ljubljana in Društva diabetikov Mežiške doline.

V času med 19. in 26. aprilom so se zvrstile številne dejavnosti, ki so se jih člani redno udeleževali. Seveda se je vsak dan pričel z merjenjem sladkorja v krvi in jutranjo telovadbo. Po zajtrku so člani nadaljevali z obiski pri zdravniku, terapijami, športnimi dejavnostmi, kopan-

jem in fitnessom. Z zanimanjem so sledili predavanjem in predstavitev sponzorjev in podjetij, ki se ukvarjajo s proizvodi in izdelki, namenjenimi diabetikom. Dr. Furst je prisotnim predstavil naravne dejavnike zdravilišča Rogaška in njihov vpliv na sladkorno bolezen.

Povabilu predsednika društva diabetikov Slovenj Gradec, gospoda Pavliča, se je odzvala tudi zdravnica dr. Metka Epšek Lenart, ki je zaradi svojega humanega dela, prijazne besede in skrbi za bolnega zelo priljubljena.

Za razvedrilni del programa je poskrbelo zdravilišče Rogaška.

Animator, gospod Jože Ferlež, je veselo družčino popeljal na izlet po okolici Rogaške, z vlakom Rogačan na ogled znamenite ste-

Dr. Metka Epšek Lenart v pogovoru s pacienti.

klarne in na Jelenov greben. Vsak večer je bil bogat kulturni program.

Udeleženci oddiha se zahvaljujejo gospe Saši Jakoš ter zdravstvenemu in strežnemu osebju za njihovo prijaznost, ustrežljivost in vsestransko skrb, da so se gostje dobro počutili, teden pa je tako hitro minil.

JOŽE KRAJNC

Eden izmed treh v šentiljski fari, ki so sredi 10 križa in že čez, je leta 1902 rojeni Jože SUŠEC. Kar čil in zdrav je videti za svoja leta. Radoveden, kaj ga je tako dolgo ohranilo še tako vitalnega, sem stopil pred hišo, kjer živi s svojo hčerko Štefko in zetom Ivanom, ki skrbirta zanj in ga negujeta. Hišo, ki stoji na tromeji Male Mislinje, Razborce in Dovž, so zgradili skupaj in se vanjo vselili 1973 leta. Gospo Štefko sem našel na vrtu in rade volje me je spremila na balkon hiše pred očetovo sobo, kjer stoji miza in stoli. Dejala je: "Poklicala ga bom, pa ne vem, če boste od njega kaj prida izvedeli, kar vas zanima. Vem, da pišete v Viharnik, pa ste zato prišli. Oče je namreč že silno pozabljiv, da je pogovor z njim kar težak." "Poskusil bom, če pa kaj ne bo vedel, boste pa vi dopolnili", sem dejal. Dobrovoljnega obraza, kot sem ga že od nekdaj poznal, je prišel na balkon in podala sva si roki. Hčerka naju je pustila sama, midva pa sva sedla za mizo. Za nama je bil travnik, za njim pa lepo raščeni bujni gozd.

"Me še kaj poznate," sem začel, ko sem videl, da me radovedno gleda in ne ve, kam bi me dal. "Pred dvajsetimi leti sem vas še obiskoval kot zastopnik zavarovalnice. Saj ne stanujem daleč od vas", sem mu skušal obuditi spomin. Z roko je šel preko čela, kot bi hotel s tem priklicati spomin na te čase in na mene, pa očitno ni šlo. "Veste, tako sem pozabljiv, da se vas ne morem spomniti." Bilo mu je nerodno.

"No, nič zato, saj ni čudno pri vaših letih. Kako pa kaj vaše zdravje, ali še lahko greste na sprehod malo po okolici?"

"O, ja, glede zdravja se ne morem pritoževati in tudi na sprehod rad grem, "dohtarja" pa kaj malo potrebujem," se nasmehe vidno zadovoljen.

"Tako po vojni ste se zaposlili pri Gozdni upravi, pa bi bilo zanimivo kaj zapisati, kako je bilo takrat, ko je bilo vse delo ročno, zelo težko in časi za delavca zelo težavni. Kljub temu pa ste še tako dobro ohranjeni. Bi mi lahko malo opisali delo, zaslužek, hojo na delo v gozd in kaj o vaši številni družini, kako ste vse zmogli v tistih težkih časih?"

"Ni se mi zdelo nič težko, ko sem bil mlad in rad sem imel gozd in delo v njem. Seveda je bilo treba hoditi na delo peš daleč v hribe in nazaj domov, tudi v najhujšem mrazu in debelem snegu pozimi. Kaj sem hotel. Oprtal sem si na hrbet nahrbtnik z orodjem, v žep pa stlačil malo črnega, največkrat koruznega kruha, steklenico knajpove kave ali pa mošta za malico, pa hajd na pot."

"Kakšno je bilo tedaj orodje za ročno podiranje?" "Imeli smo ročno "cug" žago, cepin, "colštuh", kele in mandarin. Težko sem vse to nosil." "Kakšno orodje pa je mandarin?" sem

Jože Sušec

povprašal. "To je bila širokorezna težka sekira za klesčenje vej."

"Kaj pa obleka in obutev, ste to dobili pri upravi?"

"Od začetka nismo dobili od uprave nič in vse smo si morali kupiti sami. Potem, ko sem se že upokojil, pa so že prišle čelade, dežni plašči, obutev in še marsikaj."

"Kdaj ste največ podirali, pozimi ali poleti? Vas je slabo vreme, posebno pozimi, kdaj zadržalo doma?"

Ste imeli ob takem vremenu prosti dan?"

"Ob slabem vremenu ni bilo treba na delo, moralo pa je biti veliko neurje, da smo lahko ostali dima. Potrebe po lesu so bile tisti čas velike. Delavci, ki smo delali težka fizična dela, smo dobili poleg kart za živež še dodatek v kartah, pa je nekako šlo."

"Takole klečati pred drevesom in sključen vleči žago je bilo zelo težko. Ali se pri tem niste kdaj poškodovali?"

"Če znata dva, ki skupaj delata, dobro vleči žago in si delo prav razdelita, potem gre. Največ pa je odvisno dobro delo od orodja. Če je orodje urejeno in nabrušeno, tedaj gre delo lažje od rok. To smo mi tedaj znali narediti." "Vidim, da vam je delo v gozdu zelo koristilo in vas ohranilo dolgo pri življenju. Pa še to: kdaj ste največ podirali, pozimi ali poleti?"

"Podirali smo, ko je bilo drevje mužavno. Takrat smo dobro prodajali skorje. Pozimi pa smo sekali listavce in spravljali hlode po drčah h cestam."

Povprašal sem ga še marsikaj drugega: o družini, prostem času itd. Pri tem pa je nje-

gov spomin odpovedal, Zopet se mi je opravičil, da vse pozabi. Še stisk rok in dobre želje za še več zdravih let in njegov hvaležen pogled, da sem ga obiskal, me je spremljal v kuhinjo h hčerki Štefki. Morda mi ona še kaj pove o tej veliki družini z enajstimi otroki. Pekla je krofe. Peče jih za očeta, ker jih ima zelo rad. Tudi pred menoj so se znašli, z lepimi belimi obročki, kar se posreči le malo-kateri gospodinji. Ob takem razkošju je tudi stekel pogovor o stvareh, ki jih je oče že pozabil.

"Oče je bil sin delavca, doma v Sent Florjanu. Pred vojno je bil rudar v Mežici in v Hrastniku. Z Ramšakovo hčerko v Kozjaku sta se poročila 1934 leta. Med vojno je bil pri partizanih, od koder je prišel iz Srbije ob koncu vojne in se zaposlil na Gozdnem gospodarstvu."

"Čudno, da se je oženil s hčerko velikega kmeta, kar takrat ni bila navada. Vsaka kmečka hčerka je rada šla na kmetijo; da bi vzela delavca, je bilo takrat poniževalno. Morala je biti pa že velika simpatija", sem se čudil.

"Ja, res je, celo nekemu drugemu kmečkemu fantu je prevzel dekle in si nakopal veliko zaimere. Moja mati je bila čudovita, dobra ženska in mati. Bilo nas je enajst otrok in vse je znala obleči in nahraniti ob borni očetovi plači. Umrla je leta 1990, nas otrok pa še živi sedem.

Po vojni smo se nastanili v Razborci v Saučevi bajti, kasneje pa smo zvedeli v Nogarjevi bajti. Tam je oče sam naredil bajto, da smo bili na svojem, dokler si nismo tukaj složno zgradili to hišo. Oče se je upokojil leta 1960."

Tako je zaključila svojo pripoved Štefka ob prijetnem vonju lepo pečenih krofov in piva. Jože Sušec je delal v gozdu 15 let, v najtežjih letih po vojni. Delo je zahtevalo veliko naporov, odrekanja, živeli pa so skromno. Med svojo službo sem takrat občudoval tudi druge gozdne delavce, ki so delali v težkih pogojih, navajeni skromnosti in vsega hudega. Težko otovorjeni so pozimi in poleti pešačili na delo ob vsakem vremenu in delali ves dan, tudi ob sobotah. Po vojni je terjala domovina veliko naporov in les iz gozda je bil glavni vir, ki je celil od vojne zadane rane. Žal danes mladi in še posebej politiki, dela teh starih delovnih veteranov ne znajo vrednotiti. Narava pa je te heroje obdarila z zdravjem in dolgim življenjem.

Poleg Sušca v Šentiljski fari živa še dva, ki sta že preživela več kot 90 let. To sta duhovnik in profesor Karel Jaš in gozdni in lesni upokojeni delavec Albert Obrul. Želimo jim dočakati sto let.

ODLOMKI IZ ŽIVLJENJA NEKDANJEGA „OLCARJA“

FRANJO HOVNIK

V tem zapisu želim predstaviti Petra PEČNIKA, rojenega v Koprivni v bližini cerkve sv. Jakoba. V mladosti je bil hlapec pri več kmetih na Koroškem, nazadnje pri Pistotniku v Jazbini. Tam se je leta 1936 poročil z dekleo Magdaleno Hovnik, ki so jo domači klicali Lenca. Po poroki se mu je življenje spremenilo. S hlapčevanjem ni mogel preživljati družine. Že v rani mladosti je rad delal v gozdovih, zato se je odločil, da bo za privatne lesne trgovce podiral godno drevje. Pri tem mu je pridno pomagala njegova žena, pa tudi jaz, njen sin Franci, ki sem tedaj še hodil v šolo v Javorje, kjer je takrat še učil župnik Ludvik Viternik. Kadar je bilo delovišče v bližini šole ali doma, sem šel po pouku kar v gozd in pomagal očimu. Kleščil sem veje in lupil izdelane hlode. Nekoč sem se s sekuro vsekval v nogo, vendar nisem imel hujših posledic. Družina Petra Pečnika

Desno Peter Pečnik, levo mladi Franjo Hovnik

je živela pri Pistotniku kot podnajemniška družina. Moram tudi omeniti, da je bil olcar Peter prvi strokovnjak za pripravo gozdarskega orodja. Sekire je pripravil tako, da so bile ostre kot britev. Tudi žaga, cug žaga smo jo imenovali, je z vsakim potegom zarezala globoko v deblo.

V tistih časi je bilo na Koroškem

kar nekaj lesnih trgovcev. Omenil bom samo dva, za katera je očim opravljal gozdarska dela. To sta bila Podkrški Ivan, Anza so mu pravili in Franc Slemenšek. Delala sta tako, da sta se s kmetom dogovorila, morda tudi kaj zapisala, za določeno količino lesa, ki ga je treba podreti in spraviti iz gozda do najbližje kamionske ceste. Tedaj za spravilo lesa iz gozda ni bilo traktorjev in vlačilcev, ampak so morali to težko delo opraviti s konji, včasih tudi z voli. Odveč bi bilo pisati, kako naporno je bilo to za živali, še posebej, če je bil furman do njih neusmiljen, ko jim je naložil pretežko breme ter jih še pošteno udarjal z bičem, če niso mogle vleči tovora. Domače vprežne živali so zelo trpele tudi pri drugih kmečkih opravilih, zlasti pri oranju...

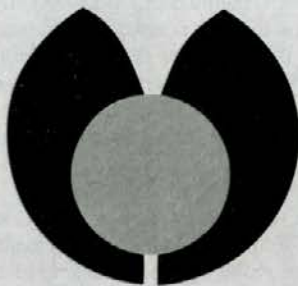
Smrt ob drči

V gozdovih so se vedno dogajale nesreče. Ena takšnih se je pripetila tudi v času, ko sta Peter in njegova žena spravljala lesena polena iz gozda pri kmetu Krpuhu pod Uršljo goro. Na delovišču ju je obiskal lesni trgovec Slemenšek, za katerega sta opravljala delo. Ko se je poslovil je še rekel, naj samo mečeta drva v „drčo“ oziroma naj nadalujeta z delom. Ko je odhajal, je ob vlaki pobral nekaj polen, ki so izletele in jih hotel vreči nazaj v vlako. Pri tem ga je zadelo poleno, ki je drselo po vlaki. Nes-

rečo je videl delavec, ki je bil v bližini in mu hotel pomagati. Poklicali so zdravnika, dr. Ramšaka iz Črne, ki se je hitro pripeljal s svojim avtomobilom, z njim pa sta bila tudi dva „žandarja“. Ko so prispeli na kraj nesreče so ugotovili, da je ponesrečenec že umrl. Naslednji dan sta morala oba, Peter in njegova žena na zaslišanje v Črno, vendar zoper njiju ni bil uveden kazenski postopek. Za Slemenškom je takrat žalovalo mnogo ljudi, saj je bil pravičen in pošten lesni trgovec, ki je vedno vse dogovore uresničil in račune pravočasno poplačal.

Pozneje, oziroma v času nemške okupacije je Petru uspelo dobiti delo v mežiškem rudniku, kjer je dočkal tudi svojo upokojitev. Žilica pa mu še tudi potem ni dala miru. Ob prostem času je še vedno rad priskočil na pomoč kmetom, ki so les potrebovali zgolj za domače potrebe. Sicer pa je kmalu po upokojitvi hudo zbolel. Nekaj časa, že bolan, je še doma izdeloval lesene vile, grablje in koše. To je delal z velikim veseljem. Umrl je v starosti 62 let in letos jeseni bo minilo že 34 let od njegove smrti.

Ko občasno obiščem znance in prijatelje v Javorju in Jazbini, se ga še mnogi spominjajo kot pridnega in dobrega sokrajana. Tudi jaz se ga dostikrat spominjam. Čeprav je bil le moj očim, je bil vseskozi dober do mene.

KOROŠKA ZADRUŽNA HRANILNO KREDITNA SLUŽBA p.o.

SLOVENJ GRADEC, CELJSKA C. 7
TELEFON: (0602) 42-341, 42-344, 43-193
TELEFAX: (0602) 43-301

TOLAR NA TOLAR ZA RAZVOJ KMETIJSTVA

OBREŠTNE MERE ZA HRANILNE VLOGE OD 1. JULIJA 1998 DALJE

Vloge	na mesec (31 dni)	na leto
Vloge na vpogled, tekoči in ŽR občanov (1%)	.08	1.00
Žiro računi društev (1%)	.08	1.00
Depoziti nad 31 do 61 dni (T+2.5%)	.79	9.65
Depoziti nad 91 dni (T+3%) (D+3%)	.87	10.73
Depoziti nad 181 dni (T+3.5%) (D+3.5%)	.91	11.27
Depoziti nad 1 leto (T+5%) (D+5%)	1.04	12.90
Kratkoročna posojila za kmete člani zadrug (T+12)	1.67	21.59
Kratkoročna posojila za kmete nečlane zadrug (T+16)	1.98	25.93
Zakonska zamudna obrestna mera (letni T+18)		26.56

T je temeljna obrestna mera, ki jo za vsak mesec določi Banka Slovenije trenutno kot aritmetično povprečje indeksa rasti drobnoprodajnih cen za zadnjih 12 mesecev od 1. 1. 1998 dalje.

D je devizna klavzula, ki se izračuna kot razlika med srednjim tečajem Banke Slovenije za DEM na dan poteka vezave in na dan sklenitve vezave.

VIHARNIK

Izdaja:
GOZDNO GOSPODARSTVO SLOVENJ GRADEC, D.D.
2380 Slovenj Gradec, Vorančev trg 1
Telefon: 0602/43-332
Direktor: Hubert Dolinšek
Uredniški odbor: Ida Robnik, Majda Klemenšek in Gorazd Mlinšek
Glavna urednica: Ida Robnik
Oblikovalska realizacija: Umetniška delavnica IDEA, Maribor
Likovna urednica: Marlena Humek
Tehnični urednik: Robert Strmšek
Računalniška postavitev, priprava za tisk in fotoliti:
Repro Studio Lesjak, Maribor
Tisk: Odlis, Ravne
Naklada: 1650

Vse pravice pridržane, © Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec 1997.
Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je VIHARNIK proizvod informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za kar se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

Slika na naslovnici: Gorazd Mlinšek

V Kotljah so se 19. junija 1948 poročili trije pari: Vužnikova hčerka Pepca Gorenšek iz Podgore s Francem Večkom, Ladinikovim Francijem z Brdinj ter Vužnikov sin Rok Gorenšek iz Podgore s Štefanijo Čevnik, Riharejevo hčerko iz Prežkega vrha in Matevž Osojnik z Marijo Gorenšek, Štručevo Mimko z Brdinj. „Ovset“ je trajala dva dni in eno noč. Povabili so več kot 200 svatov, med njimi je bil tudi Prežihov Vranc. Usoda mladoporočenih parov je bila različna. Skupno jim je bilo predvsem to, da so bili revni in so si morali pogoje za življenje pričeti ustvarjati iz nič. Zlati, petdesetletni jubilej sta doživela le dva para, 19. junija letos: Marija in Matevž Osojnik in Štefka in Rok Gorenšek, Pepca in Franc Večko pa sta oba umrla 1990 leta. Petdesetletnico zakona in zlato poroko sta praznovala le Marija in Matevž Osojnik 13. junija letos. Štefka in Rok Gorenšek sta morala praznovanje preložiti zaradi Štefki-ne hude srčne bolezni. Praznovanje Osojnikovega para se je začelo na magistratu občine Ravne na Koroškem, nadaljevalo pa se je v Kotljah v cerkvi sv. Marjete in končalo v prijetni gostilni Dular. Zlatoporočenca, skoraj 73 letna Marija in 80 letni Matevž sta srečna in dobre volje preživela praznični dan. Mimka bo še naprej skrbna, dobra gospodinja, žena, mama in babica, Matevž pa bo tako kot doslej potoval po Sloveniji in Avstrijski Koroški, kjer ni kraja, ki ga ne bi poznal in popravljaj orglje, klavirje, harmonije in druga glasbila. Za ta opravila je strokovnjak in mu dela tudi po zlati poroki ne bo zmanjkalo.

ZLATA POROKA V KOTLJAH

ROK GORENŠEK

ZRNO ŽIVLJENJA

Nad vasjo večer se temni,
ptičic veseli zbor v gaju žgoli.
Vetrič vas boža, čuje se šumenje voda,
pesem vesela se sliši z gora.

Nad Pohorjem že zvezde žare,
iz cerkvice veselo zvonovi done.
Luna že plove na modrini neba,
k počitku zaziblje te pesem srca.

Ko novi dan gor se budi,
k delu nas kliče in vabi.
Tam doli na sončni njivi,
zraslo bo zrno v zemljici.

Zrno življenja v soncu žari,
ovenčano s skrbjo in žulji.
Tam doli ob bistrem potočku,
en star mlinček stoji,
zrno življenja drobi, drobi.

V peči že se iskri, gori,
kmalu to zrno življenja,
da veliko veselja.
Na mizi že hlebček kruha diši.

Berta RUPČIČ

ANČKA GORENŠEK 60 LET

ROK GORENŠEK

V Podgori v Kotljah pri Vužniku je v nedeljo, 14. junija 1998, praznovala 60 let življenja Ančka Gorenšek, Vužnikova Ančka. Rodila se je 15. junija 1938 popoldne pri Vužniku. Njeno rojstvo je nekako spremenilo dotedanji običajni tok življenja na domačiji. Komaj dobrih šest mesecev po njenem rojstvu ji je umrla mama zaradi hude, težke, takrat neozdravljive bolezni. Ančka je bila v pravem pomenu besede „pošobovnik“, zadnji otrok pri hiši. Skupaj z ostalimi petimi otroki je postala sirota brez matere, še več, Ančka svoje mame nikoli ni poznala, nikoli ni zavestno občutila mamine vroče, neizmerne ljubezni.

Pri Vužniku je postalo življenje po mamini smrti težko, skrb za otroka pomanjkljiva. Za Ančko je nekaj časa skrbela njena komaj 12 letna sestra Pepca in različne ženske. Ančka pa je bila občutljiv, bolehen otrok, saj od mame ni dobila samo življenja, ampak tudi del njene bolezni, ki je zaznamovala tudi njeno življenje. Na bolje se je obrnilo šele, ko si je oče izbral drugo ženo, Zabrnčnikovo Gelo, ki je Ančko sprejela za svojo in je skrbela zanjo kot prava mati. Tako je ostala pri življenju in si počasi opomogla. Kljub temu pa je bila vseskozi bolehnata in v najlepših de-

kliških letih je zbolela za hudo, težko ozdravljivo boleznijo. Morala je v zdravilišče Topolšica, kjer je po dveh letih okrevala. Ančka je pridna za delo, dobrodušna, zna se smejati, pa tudi hudovati in včasih celo zameriti. Ni se poročila, ostala je samska.

Priznati moram, da po očetovi smrti na zupščinski razpravi za Ančko nismo najbolje poskrbeli. Pri Vužniku je dobila le svoj kot do smrti, vse ostalo za življenje pa si mora s svojim delom sama priskrbeti.

Zelo je pridna in skrbna pri delu, zato kljub svojim šestdesetim letom pri Vužniku še vedno skrbi za hlev in krmi živino, ki je danes pri Vužniku ni malo.

Ančka rada pomaga ljudem, če pa se kdaj razjezi, vse skupaj hitro pozabi in postane dobre volje. Rada ima sosede, sorodnike, prijatelje.

Vsi, ki imamo Ančko radi, ji želimo še mnogo zdravih let in sreče

In kako je mož reševal in rešil parno žago in sebe? Vsekakor se je odločil, da bo vodil žago in trgovino naprej in za propadlo firmo izterjal dolgove v kolikor bo še možno tudi od drugih propadlih podjetij, razprodal zaloge po čim ugodnejših cenah, na žagi opravljal tudi uslužnostni razrez ter skrajno varčeval, tudi pri plačah delavcev. Vse to poslovanje se je vršilo pod nadzorstvom sekvestra, saj se je dohodek iz poslovanja stekal na račun dolga pri Hranilnici.

Lahovnik pa kljub temu, da je vodil podjetje Korotan in bil tu glavni delničar, ni opustil svoje dolgoletne dejavnosti proizvodnje žaganega lesa na lastni žagi, nakupa, drobljenja in prodaje smrekove skorje, lastne elektrarne in prevoznitva s konji. Bil je lastnik posestev, ki jih je nakupil pred I. svetovno vojno. Pri vsem tem poslovanju si je na svojem finančnem računu pridobil precej kapitala. Ker je seveda vedel, da mu bo ob propadu Korotana zasežen tudi ta denar, ga je nekaj mesecev pred napovedjo konkurza prenakazal na račun zeta Maksa Lična (ki je delal v rudniku Mežica kot geodet) kot nekako doto za svojo hčerko oz. Ličnovo ženo. S to osnovo kapitala je trgoval naprej kot pooblaščenec novega podjetja „MAKS LIČEN“. Kmalu si je pridobil ponovno zaupanje kmetov, saj je v razmerju do drugih trgovcev in trgovčičev za nujne potrebe kmetov še vedno imel denar in dajal akontacije na dobave lesa in tudi pri končnem obračunu. Po vseh lastnih gozdovih je posekal les do dopustnega predčenja. Tesan in ostali les je seveda prodajal pod novo firmo, hlode je razžagoval na svojih žagah in na parni žagi kot uslužnostni razrez. Pospešeno je žagal na svoji žagi na Poljani in v Mali Črni.

Povsod, kjer so bili stroški pokriti iz lastnih gozdov ali iz nakupa,

je spravljal smrekovo skorjo v drobilnico na Poljani in zdrobljeno pošiljal v tovarno v Majšperg.

Prodal je negozdno posestvo na Poljani skupaj s stanovanjskimi hišami. Zelo ugodno je prodal „Korotanovo vilo“ državni carinarnici v Beogradu.

Pogodil se je z močnejšimi lesnimi trgovci iz drugih krajev, da je bila parna žaga dobro založena s hlodovino (primer Čas iz Dovž). Cene lesa so se pri prodaji začele dvigati, kar pa so trgovci zakrivali pri nakupu in tako zase ustvarili večji dobiček.

Zelo pomemben pa je bil sporazum s hranilnico Slovenj Gradec. Zaradi stečaja Korotana varčevalci niso mogli dvigovati svojih prihrankov iz hranilnic, saj te niso imele denarja, ker ga dolžniki niso vračali. Varčevalce je bilo strah, da bodo izgubili še to, kar so imeli na hranilnih knjižicah. Lahovnik se je s hranilnico sporazumel tako, da mu je leta priznala celotno vsoto skupaj z obrestmi za vsako hranilno knjižico, ki jo je odkupil od varčevalcev in denar položil v hranilnico na konto LICEN. Na podlagi oglasov v časopisih je Lahovnik dobil mnogo ponudb in se tako pogajal z varčevalci za odkup. V začetku jih je dobil celo po polovični vrednosti, pozneje pa je odkupna cena že narasla na blizu 70%. Te knjižice je odkupoval v letih med 1936 in 1938.

Ker ga je ob stečaju zapustil tudi knjigovodja Korotana, je do sredine leta 1936 vse posle praktično opravljal sam. Glede na živahnejšo gospodarsko rast je leta 1936 vzel v službo pripravnika, ki mu je postopoma predajal vse pisarniško delo in tudi knjigovodstvo, razen pogajanj pri nakupih in korespondenci v prodaji.

S takim poslovanjem se je na konto LICEN pri hranilnici

Slovenj Gradec dvignilo dobroimetje do višine dolga KOROTANA. Sledilo je še zadnje dejanje - prodaja parne žage s pritliklani, ki je bila seveda prav tako zarubljena.

Nekako jeseni leta 1938 je bil razpis licitacije parne žage na sodišču v Prevaljah. Zglasili so se štirje kupci: lesna trgovca Ivan Veržun iz Dravograda in Franc Čas ml. iz Dovž, znana lesna trgovska firma iz Osijeka in seveda Maks Ličen. Po dogovoru z Lahovnikom je Ličen šel na sodišče z omejenim limitom višine licitacije. Na pobudo takratnega knjigovodje, da bi Ličen glede na ugodno odplačevanje pri hranilnici (s pod ceno odkupljenimi hranilnimi knjižicami) lahko nudil najvišjo ceno, torej več kot drugi kupci, je Lahovnik napisal listek in knjigovodja ga je odnesel na sodišče ter ga izročil Ličnu tik pred začetkom licitacije. Čez pol ure je Ličen lahko poročal Lahovniku, da je žago odkupil. Tako je uradno firma KOROTAN v javnosti ugasnila. S kontom dobroimetja LICEN M. so bili v hranilnici Slovenj Gradec pokriti Korotanovi dolgovi. Preostali delničarji Korotana so preko sodišča zahtevali svoj delež premoženja, vendar je bila Hranilnica prvoknjžena upnica. Tako so delničarji (upniki) pristali na 50% izplačilo dobroimetja, saj bi ob izvršbi zarubljenega premoženja ostali brez vsega.

Ob začetku poslovanja je Korotan uvedel 10 - urni delavnik in so delavci pri polni zaposlitvi v mesecu zaslužili od 500 do 1000 din, kar je bilo nekaj manj kot v Železarni in polovico manj kot pri Rudniku Mežica. V obdobju konkurza pa so zaslužili od 350 do 600 din. Prejemali niso nobenih zaščitnih sredstev, ne oblek, ne družbene prehrane in niso imeli dopustov.

Lahovnik je vodil vse poslovanje žage in lesne trgovine še naprej pod imenom LICEN M. do oku-

pacije 1941 leta. Hitler ga je izselil v Srbijo. Na prošnjo njegovega brata, sodnika v Celovcu, se je preselil v Celovec. Umril je 1944 leta.

Med okupacijo je žago vodil komisar NSDAP Hans Preck in je leta 1945 še pravočasno pobegnil nazaj v Avstrijo.

Po drugi svetovni vojni je žago dobil nazaj Maks Ličen in jo dal v najem Lesni zadrugi Prevalje, ki so jo kmetje ustanovili takoj 1945 leta. Medtem se je organizirala Kmetijska zadruga Prevalje, ki je po posredovanju Lovrota Kuharja in ing. Alojza Žumerja iz Ljubljane odkupila žago od Lična. Pogodba je določala dolgoletno odplačevanje v obrokih, vendar je zadruga Ličnu izplačala le en obrok. Nova oblast je vse tako velike žage (in tudi manjše) nacionalizirala. Ko je za dogovor o prodaji izvedel takratni javni tožilec okraja Prevalje, se s to kupo - prodajo ni strinjal. Vložil je zahtevo po razveljavitvi pogodbe z utemeljitvijo, da je bila kupo - prodaja nezakonita in špekulativnega značaja. Žaga je prešla v državno last. Leta 1948 pa jo je na prošnjo Kmetijske zadruge Prevalje le - ta dobila v last. Leta 1954 je žaga prešla v delavsko samoupravljanje kot lesno predelovalno podjetje (LPP). Leta 1961 se je podjetje priključilo Lesno industrijskemu podjetju (LIP) Slovenj Gradec. Žago in dovlačilnico so ukiniteli 1967 leta. Na tem mestu danes posluje Tovarna pohištva Prevalje in je z Lesno Slovenj Gradec vključena v Sklad za razvoj RS.

Dediči Ličen - Lahovnik so dobili imetje bivše „parne žage“ vrnjeno, vendar način vrednostnega deleža še ni rešen.

Konec

Po spominu opisal:

Mirko KUMER

Fotografije je prispeval:

Janez RIFEL

Mislím, da jih je le malo iz koroške krajine, pa tudi iz širših krajev Slovenije, ki se še ni kdaj povzpél na tega koroškega očaka. Na vrhu gore stoji cerkev, ki je poznana po tem, da je na najvišji točki v Sloveniji. Danes romanje ali izlet na Uršljo goro ne predstavlja več posebnega napora in časa, ker je speljana prav na vrh gore cesta. Pravih romarjev z nahrbtniki, okovanimi čevli in palico v roki, danes skoraj ni več. Tudi stare romarske poti so skoraj zaraščene ali pa so povsem izginile. Kdo bi jih še uporabljal, ko pa je na voljo udobnejša pot prav na vrh gore.

Ko sem v svojih otroških letih slišal ljudi, ki so se pogovarjali o Uršlji gori in o dolgi in naporni poti na njo, je bilo to zame nekaj skoraj nedosegljivega in skrivnostnega. Z naše domačije, ki je ležala sredi gozdov, se gora ni videla drugače, da sem šel prav na vrh, na kraj, ki smo ga imenovali „Sedlo“. Tu se je pot prevesila na eno stran mimo naše domačije in potem dalje do Suhega dola, na drugo pa proti Plešivškemu mlinu in Plešivcu. Na nasprotni strani pa sta dve vzpetini, Kristavški in Grobelski vrh tako, da kraj še danes predstavlja obliko nekakega pravega sedla. Od tu se je pokazala Gora v vsej svoji moččnosti in lepoti, posebno v lepem, jasnem jutru, ko je bila obsijana od sonca. Videle so se tudi nekatere gorske domačije kot Planšak, Verneršek, Šisernik in še druge. Tu, na tem našem sedlu sem v svojih pastirskih letih pogosto sedel, ko sem pasel živino in ovce, opazoval in občudoval sem skrivnostno Goro že dolgo prej, preden sem lahko šel sam nanjo. Gozdni predel od Kristavca proti Sedlu, pozneje imenovani oddelki 8 in 9, je bil enodoben mešani gozd smreke in bora, brez mladja in podrastí, pa z obilo sočne gozdne trave, zato nam je tu plešivški gozdar dovolil pasti živino. Tudi pot je šla po mehkih gozdnih tleh, zato so jo prebivalci izpod Uršlje gore in Plešivca večkrat raje uporabljali kot pa trdo kamnito cesto po mračnem in hladnem Kaštelskem jarku. Svoje prve poti na Uršljo goro se še danes dobro spominjam. Bilo je že pozno poletje, ko so na Gori obhajali zadnje proščanje ali žegnanje in sem lahko spremljal mamo, ki je šla na goro. To je bila za mene, takrat deset letnega fantiča, težka in naporna pot, dolga skoraj 3 ure, po strmi in kamniti romarski poti v slabi obutvi. Vendar, ko sva prišla na vrh in se je megla razkadila, je

SPOMINI IZPOD URŠLJE GORE

RUDI REBERNIK

Koča pri Krivcu pod Uršljo goro, kjer je bilo nekaj priljubljeno zbirališče mladih in starih prebivalcev izpod Uršlje gore, Jazbine in Zgornjega Razborja.

Vesela družba, ki se je na binkoštni ponedeljek leta 1946 vračala z Uršlje gore in se ustavila greoč še pri Krivcu pod Goro, da so praznik in izlet veselo zaključili.

bila vsa dolga pot in utrujenost pozabljena. Pred menoj so se razgrinjali kraji, o katerih sem prej slišal samo pripovedovati. Tega dneva sem se potem v poznejših letih vedno spominjal, kadar sem prišel na vrh Uršlje gore. Za dobro počutje planincev in romarjev ob raznih shodih in žegnanjih, je bilo na Gori vedno dobro poskrbljeno. Tu je bil že od nekaj prostoren planinski dom, razen tega pa še dve skromnejši koči, imenovani zgornja in spodnja uta. Spodnja je bila malo prostornejša in je ob takih prilikah služila tudi kot skromno

župnišče in mežnarija, kjer so se župniki, ki so prihajali maševat, lahko odpočili in pripravili za slovesnost. Glavna slovesnost ali srednje žegnanje, je bila vedno okrog 25. avgusta. Bila je slovesna sveta maša s petjem in procesijo ter streljanjem z možnarji, da se je razlegalo po vseh dolinah daleč naokrog. To so bila nekaj lepa romanja in pohodi in za marsikoga edini izlet v celem letu. Tega so se prebivalci okoliških krajev veselili in se pripravljali že dolgo prej in govorili o tem še dolgo po tem. To je bila prilika, srečati se s starimi

znanci in prijatelji, pa tudi razna ljubezenska poznanstva so se sklenila, iz katerih je potem nastala trajna zveza, pa tudi zakon. Navadno so se potem taka praznovanja končala pod Uršljo goro, kjer sta bili takrat dve planinski postojanki: pri Križanu in pri Krivcu. Kdor je hotel dan zaključiti bolj veselo s plesom, petjem in veseljem, je bilo za to pri obeh postojankah poskrbljeno. Na teh postojankah smo se tudi veselili konca vojne, srečanja s starimi znanci in prijatelji ter sklepanja novih poznanstev. Med drugo vojno so bile vse kočice na Uršlji gori požgane, tudi kočica pri Križanu, ki je bila last kmeta Verjanška in je pozneje, ko jo je obnovil, tam tudi stanoval s svojo družino. Večina turistov in planincev se je takrat najraje ustavljala pri Krivcu, ki je bil dober gostitelj, ugleden in iznajdljiv človek, ki se je tudi v tistih težkih povojnih časih znašel, da je lahko svojim gostom postregel z dobro jedjo in pijačo. Pri tem mu je dobro in uspešno pomagala njegova žena Angela, ki je bila dobra gospodinja in kuharica. Oba imam še vedno v dobrem spominu, saj je bila Angela teta in botra moji ženi, oboja pa sta potem bila tudi najini poročni prič. Žal, je njen zakon razpadel že po dobrih desetih letih. Zaradi družinskih nesoglasij sta se že leta 1950 ločila. Žena Angela je odšla v službo v Žerjav, on pa je ostal sam v svoji hišici pod Goro. Zaradi razvoja gostinstva in turizma drugod, mu je začel posed in obisk gostov upadati. Nazadnje je umrl osamljen in zapuščen v svoji hišici, ki je nekaj nudila gostoljubje in razvedrilo mnogim planincem, romarjem in okoliškim prebivalcem. Danes tudi te hišice ni več, na njenem mestu pa stoji velika lovška kočica. Tudi kočica pri Križanu počasi a nezadržno propada. Kmalu bo na ta dva, nekaj priljubljena kraja, ostal samo še spomin in pa morebiti tu in tam kakšna stara fotografija. V spomin na tiste čase, kraje in ljudi izpod Uršlje gore in Jazbine, ki sem jih nekaj tam srečeval, naj veljata tudi ti dve objavljeni sliki, ki sta bili tam posneti pred dobrimi 50 leti. Žal, mnogih od njih ni več med nami, naj nas ti posnetki spet spomnijo nanje.

• 1933
+ 1998

FRANC STRMČNIK

Šumejevemu Francu je stekla zibelka pred 65 leti na domači kmetiji, ki mu je skozi vse njegovo plodno in ustvarjalno življenje dajala miren in topel dom. V številni družini petih bratov je vladalo nad vse pristržno sožitje, razumevanje, prijateljstvo in družinska sloga. Vse te vrline so Šumijevi fantje ohranjali tudi potem, ko so zapustili rojstni dom, si ustvarjali nove, lastne domove in svoje družine. Tako so se za ohranjanje tradicije, medsebojne navezanosti in resničnega prijateljstva pogosto srečevali, si nesebično pomagali, skratka, bili so ena sama velika složna družina.

Tudi letos se je ta zgledna, velika Šumejeva družina petih bratov dvakrat zbrala na sicer sproščenem in pristrčnem srečanju, kjer se je razlegala glasba in domača slovenska pesem. Toda že takrat je med srečanjem visela zla slutnja, da so se polnoštevilo zbrali tokrat poslednjič. Pokojni Franc je takrat v sebi že čutil zametke svoje bolezni, ostajalo je le še upanje na najboljšo, toda žal, se je tudi to upanje kmalu razblinilo.

Pokojni Franc je bil izmed petih bratov najstarejši in po tradiciji že v naprej določen za naslednika kmetije. Že ob rojstvu zapišan zemlji, trdemu kmečkemu delu, vendar inteligenten po naravi in dovezeten za napredek, je vzljubil zemljo in pričel preurejati kmetijo tako, da bi jo čim lažje obdeloval. Zavedal se je, da le s sodobnim in naprednim kmetijstvom lahko uspeva. Takoj po odsluženju vojaškega roka in ko je tudi formalno prevzel kmetijo, je z veliko mero volje in predanosti pričel na svoji domačiji uporabljati sodobno znanje in izkušnje. Da bi lahko kmetija polno zaživela, si je poiskal tudi svojo življensko sopotnico. Pot ga je zanesla daleč preko Pohorja, kamor se je večkrat tudi po trdem kmečkem delu peš podal vasovat k Tončki, s katero sta si leta 1959 obljubila zvestobo in ljubezen do smrti. Tako si je pridobil čudovito življensko sopotnico, vajeno kmečkega dela, ki se je posvečala ne samo kmetiji, ampak tudi svoji družini, kjer sta se rodili dve hčerki Bojana in Irena. Kljub trdemu delu je tako življenje na Šumijevi kmetiji ob otroškem smehu postalo še lepše, oba, Tončka in Franc pa sta se še bolj zavzeto lotevala svojih vsakodnevnih kmečkih opravil. Kmalu so se pokazali rezultati ob vzorno obdelanih poljih in ob doseganju visokih in kvalitativnih kmetijskih pridelkov. Toda svoje široke razgledanosti pokojni Franc ni hranil samo zase. Že leta 1960 ob združitvi zadrug je bil izvoljen v takratni zadrugi svet in tako se je pričelo njegovo 30. letno nepretrgano delo v upravnih organih kmetijske zadruge in zadrugne hranilnice. V tem času je bil predsednik občnega zbora, predsednik zadrugnega sveta in predsednik upravnega odbora. Bil je tudi predsednik upravnega odbora zadrugne hranilnice in član njenega nadzornega odbora. Vse funkcije, ki jih je prevzemal, je opravljal z veliko mero odgovornosti, saj se je redno udeleževal vseh sej, vedno pa je bil tudi temeljito seznanjen s sejnim materialom. Strokovno in tehtno je razpravljal in dajal upoštevanja vredne predloge. Sodelovanje s kmetijsko zadrugo pa mu je omogočilo tudi stalni stik s strokovnjaki, njihove napotke in znanje pa je dosledno uvajal tudi na svoji kmetiji. Tako je prvi na našem področju gradil za takratne razmere naj-sodobnejši hlev na izplakovanje, katerega so si dolgo hodili ogledovat kmetje od blizu in daleč. Kadar pa smo na zadrugi sprejemali strokovne ekskurzije, je bil obisk Šumejeve kmetije skorajda obvezen. Bil je vzoren živinorejec, saj je vseskozi dosegal nadpovprečne proizvodne rezultate, zato so se njegove krave sivorjave pasme vedno pojavljale tudi na razstavah slovenske govede.

Ko je leta 1988 pričel razpadati enostrankarski sistem, se je

pokojni Franc zavedal, da je prišel čas novih demokratičnih vrednot, zato je bil med prvimi ustanovnimi člani takratne Kmečke zveze in postal tudi član regijskega upravnega odbora te zveze. Kasneje se je vključil tudi v delo upravnega odbora Slovenske ljudske stranke, podružnice Slovenj Gradec in nekaj let tudi predsedoval področnemu odboru v Šmartnu.

Ko sem pred približno mesecem dni slišal za težko bolezen pokojnega Franca, sem ga na domu tudi obiskal. Veliko sva se pogovarjala o njegovem življenju, o uspehih na njegovi kmetiji in oči so mu kar žarele, ko je govoril o vseh teh letih trdega dela na Šumejevi kmetiji. Sodobno urejeni objekti in zlasti moderno preurejena stanovanjska hiša na Šumejevi kmetiji bodo še dolga leta trajen spomin na gospodarja Franca in njegovo ustvarjalnost.

Življenje pokojnega Franca je vsebovalo vse tiste tople človeške vrline, ki jih je vredno posnemati. Bil je zaveden domoljub, vzoren zakonski mož, skrben in plemenit družinski oče, nadvse prijeten in dober sosed, zato ga bomo težko pogrešali.

Mirko TOVŠAK

• 1910
+ 1998

Ustavil truden se je tvoj korak,
umirilo blago je srce,
a le spomin na te,
med nami bo živel.

MARIJA PODOJSTRŠEK

Kakor se je poslovil mesec maj, tako je odšla od nas dobra mama, babica in pra babica Marija Podojstršek. Mnogo let je poslušala žuborenje bistrega potoka Suhodolnice in gledala, kako teče v neznano. Tako teče tudi naše življenje.

Marija Podojstršek se je rodila 1. julija 1910 leta v Šentjanžu. Njen dekliski priimek je bil Hergold. Komaj šest let stara je morala že od doma za pastirico, pozneje pa je bila dekla pri Apačniku na Selah. Tako si je služila vsakdanji kruh. Pozneje, 1938 leta se je poročila s Francem Podojstrškom iz Razbora. Živela sta s starši pri Grobelniku. Po naključju je ravno v tistem obdobju zapustila gostilno v Suhem dolu Amalija Malej in tako se je Grubelnikova družina preselila v Suhi dol, kjer sta si Franc in Marija ustvarila svoje zakonsko življenje. Rodilo se jima je 6 zdravih otrok in družina je bila srečna. A kaj, ko kmalu pride tudi nesreča. V tretjem letu starosti jima je umrla hči Cvetka in pustila v družini veliko vrzel. Pred 13 leti je Mariji umrl še mož Franc. Ostala je sama, doma z najstarejšo hčerko Marijo in zetom Štefanom, ki sta lepo skrbela za njo. Vsi otroci so si ustvarili družine, ki so bile mami Mariji v veselje. Devet vnukov in deset pravnukov ji je na jesen življenja in v času boleznih krajšalo dneve.

Marija je bila dobra soseda, ki je rada pomagala v stiskah ljudem. Ni znala reči: „Nimam časa“, čeprav ga res ni imela. Urejala je tudi graščino Plešivec za Riharda Skubica, kadar je prišel sem na oddih iz Trbovelj. Vedno je prosil njo, da mu je uredila in zlikala stvari.

Marija Podojstršek pa je bila tudi sodelavka med NOB. Partizani, še posebno pa kurirji so jo neštetokrat zdravili iz spanja, da jim je dala jesti, če drugega ni imela, kos kruha.

Sedaj so z njo pretrgane vse življenske vezi. Mirno, tiho je živela in tako iznenada odšla. Umrla je 31. maja 1998. Od nje smo se v velikem številu poslovili na razborskem pokopališču in pokazali, kako smo jo imeli radi. Od blizu in daleč so prišli ljudje, da ji izkažejo svojo hvaležnost in rahel šepet vetra izpod Uršlje gore ji je ohladil gomilo, kjer se bo odpočila.

Štefka MELANŠEK

• 1944
+ 1998

Usoda, ki te je zadela,
nam bolečino, rane je pustila.
Ne moremo se sprijazniti,
zakaj tako na krut način
si morala umreti.

FRANČIŠKA ŠMON

Le zakaj se je usoda tako kruto poigrala z ženo, ki je vse svoje življenje posvetila kmečkemu delu in strminam svojega grunta. Bila je le majhna nepozornost in dobra Mornova žena in babica je obležala pod kolesi traktorja. Še tako hitra pomoč moža Jožefa in ostalih sosedov, ki so jo zapeljali v slovenjegraško bolnišnico, je ni mogla rešiti.

Frančiška Šmon, po domače Mornova mama, se je rodila 20. maja 1944 na lepo urejeni kmetiji ob potočku Velunja. Bila je pridno dekle, zato sta jo oče Franc in mati Frančiška nagovorila, da je ostala doma na kmetiji. Poiskala si je pridnega, domačega fanta Jožefa in se leta 1965 poročila.

tanovanje in hlev. V zakonu so se jima rodili štiri otroci: en sin in tri hčere. Otroci pa so odrasčali in odhajali, le sin Jožef je ostal doma na kmetiji.

Kruta usoda pa je 25. aprila 1998 pretrgala nit življenja mami Frančiški. Pod kolesi traktorja je dobila tako hude notranje poškodbe, da je morala umreti. Zdravniki so se skoraj 14 dni trudili za njeno življenje, vendar zaman. Poškodbam je podlegla 11. maja letos.

Z žalostjo v srcih so morali sprejeti kruto resnico mož Jožef, štiri otroci in devet vnukov, da dobre žene, mame, babice ne bo več na Mornovi kmetiji.

Fanika Šmon pa je bila tudi nepogrešljiva odbornica pri Rdečem križu na območju Razbora. Veliko let je iz Velunje hodila peš na sestanke v Razbor in pomagala reševati probleme, ki jih tudi na deželi ne manjka.

Za njen trud in delo se ji prav lepo zahvalujemo.

Na njeni zadnji poti je množica ljudi pokazala, kako priljubljena je bila. Še rahel veter iz razborskih gozdov ji je šumel na prerano gomilo, kjer bo sanjala svoj večni mir.

Štefka MELANŠEK

• 1927
+ 1998

ALBERT SUŠEC

Zaprta se je življenska knjiga Alberta Sušca iz Brd, v katero je življenje zapisovalo njegove zgodbe vse od 25. februarja 1927 leta, ko je na Plevnikovi kmetiji na sončnih Brdah zagledal luč sveta kot predzadnji otrok številne družine.

Težka pohorska zemlja in delo v otroških letih na kmetiji ga je šolala in izšolala v delovnega in pridnega človeka.

Med drugo svetovno vojno je komaj šestnajstletni fant odšel v partizane med borce pohorskega bataljona. Ko so njegovi soborci spoznali, da mladi Albert vsa povelja odgovorno in pridno izvršuje, so mu zaupali kurirsko službo v kurirski brigadi 31 s TV na območju mislinjskega Pohorja. Za vestno in odgovorno kurirsko delo je prejel tudi medaljo zaslug za narod.

Po končani vojni se je Albert vrnil med domače in se potem leta 1948 zaposlil v takratnem podjetju LIO v Dovžah kot žagar na Lužnikovi žagi. Tu je delal vse do 1961 leta, ko je bil žagarski obrat ukinjen. Premestili so ga na žagarski obrat v Slovenj Gradec, po ukinitvi tega pa je dobil zaposlitev na žagi v Otiškem vrhu, kjer se je upokojil avgusta 1975 leta.

Albert Sušec se je poročil 1950 leta. V zakonu z ženo Marijo sta se jima rodila hči Marjana in sin Jože. Na koščku zemlje, ne daleč od svoje rojstne hiše, ki jo je dobil za doto, je s svojo skromno plačo pričel graditi hišo. Sedaj, na jesen življenja si je ob hiši zgradil še čebelnjak in ves svoj prosti čas posvetil čebelarstvu.

Bil je dober prijatelj in sosed, človek z odprtim srcem, ki je vsakomur priskočil na pomoč in med ljudi prinašal vedrino in toplino.

V svojem življenju je rad hodil v šmarško cerkev, sedaj bo v njeni bližini ostal za vedno.

Ohranili ga bomo v lepem, trajnem spominu!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

MARIJE PODOJSTRŠEK

iz Razbora

se iskreno zahvalujemo vsem, ki ste nam kakor koli pomagali v najtežjih trenutkih in jo v velikem številu pospremili na njeni zadnji poti in ji darovali vence, cvetje in sveče.

Prav lepa hvala patronažni sestri Mariji, ki jo je obiskovala in ji lajšala bolečine na domu.

Zahvala pogrebniemu zavodu Jerneja Završnika iz Šentilja. Za pomoč se zahvalujemo sosedoma Petru in Mariji Melanšek, Francu in Zvonki Juvan ter sinu Alojzu in hčerki Vidi. Hvala pevcem družine Breznik za zapete žalostinke, gospodu župniku Leopoldu Koratu za pogrebni obred, gospodu Avgustu Holcu za govor ob grobu ter vsem ki ste nam kakorkoli pomagali.

Žakujoči: sestra Elica, hčerke Marija in Vida z družinama, hči Pavla, sin Alojz z družino, 9 vnukov in 10 pravnukov ter ostali sorodniki, ki prosijo tihega sožalja.

Štefka MELANŠEK

ZAHVALA

Ob vse prerani izgubi drage žene, mame in babice

FRANČIŠKE ŠMON

iz Razbora

se iskreno zahvalujemo vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti, vsem sosedom, ki so nam pomagali v najhujših dneh ter darovali za sv. maše, cvetje in sveče. Hvala zdravnikom in strežnemu osebju bolnice Slovenj Gradec, gospodu župniku Leopoldu Koratu za opravljen pogreb, razborskim pevcem za zapete žalostinke, govorniku na domu Pavlu Juvanu mlajšemu in Anici Meh za govor ob odprtem grobu. Vsem, ki ste kakorkoli pomagali še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci mož Jožef, hčerke Darinka, Franja in Marta z družinami in sin Jožef. Sestre Marija in Aga ter brata Franc in Stanko z družinami, njena mama Frančiška Šmon, devet vnukov in drugi sorodniki, ki prosijo tihega sožalja.

IZVIR

Marjan ČUJEŠ

Megleno jutro ni obetalo lepega dne, kljub temu pa to dejstvo mojih načrtov za tisti dan ni moglo spremeniti. Z mojim bratom sva se namreč namenila, da na zrela leta obiščeva Peco in s tem potrdiva, da sva prava Korošca, če že Slovenci ne moreva biti, kar si pa lahko le, ko si svojo deželico ogledaš z vrha Triglava. To so nepisana pravila planincev, med katere se pa jaz ne prištevam, čeprav sem večino svojega življenja prebil med temi gorami. Tudi po vrhovih Raduhe ali Olševe še nisem hodil, le Uršlja gora me je nekajkrat gostila. Marsikatero zbadljivko sem moral požreti na ta račun, vedno pa sem se tolažil z mislijo, da tudi nekdanji koliščarji niso znali vsi plavati in je kdaj kateri tudi utonil, pa so vseeno srečno živeli v svoji skupnosti. Sicer so pa gore še vedno tu in če nisem imel volje in časa za njihov obisk doslej, imam pa obojega dovolj sedaj.

Septembarska jutra v dolinah so lahko turbna, zato je treba odriniti v hribe, v drugačen svet in svet kralja Matjaža pod Peco, ki je v jesenskih dneh, ko se obarvajo macesni, še posebno lep. Nad morje megla sva se z bratom povzpela šele pri planinski koči na Peci. Imela sva kaj videti. Pohorje, Uršlja gora, Raduha na eni strani in Golica na avstrijski, so kot osamelci štrlele iz tega morja. Jasno nebo, preko katerega se je vlekla le posamezna bela sled letala in popolno brezvetrje, je najavljalo lep in topel dan. Samo veliko čaja sva si privoščila na postojanki, nato pa odrinila proti vrhu. Prelep je bil pogled na zelen Smrekovec in tri cerkvice pri Belih vodah, ki so se bleščale nad ožarjeno meglo. Pozneje, ko je sonce že posrkalo bele valove, sva s ponosom zrla na najin rodni kraj Žerjav, kjer sva na nekdanji Mrdavsovi žagi storila prve korake. Nisva spešila v hrib po planinsko, ampak sva bolj lezla. Kot dva močerada, ki rineta proč od vode in naznanjata spremembo vremena. Toda, počasi se daleč pride in tudi midva sva prispela do mesta, kjer se steza razdeli. Zahtevna smer desno in zelo zahtevna smer levo, je pisalo na tabli. Takrat se je v nama prebudilo staro rivalstvo iz otroštva, kjer sva v igri drug drugemu redko kdaj popuščala. Če se ni končalo s smehom, je pa kakšna starejša roka poskrbela, da sva zavekala v duetu, zato da je bil mir do naslednje igre.

No, če si upaš ti, si upam tudi jaz, sva si rekla in jo mahnila po zavarovani poti in ne po tisti desni, manj nevarni, pa zato najinim letom bolj primerni. Ni nama bilo žal, čeprav tudi lahko ni bilo. Ko sva bila že visoko v pečeh in je sonce najbolj žgalo, sva pomislila na tistega

perkmandeljca, ki je včasih pomagal „knappom“ pod zemljo, kako prav bi prišel s kakim vrčem vode in nama pomagal preko skal na vrh. Morda bi pomagale tudi žalik žene ali gorske vile, če bi podrecanih kril plezale pred nama, pa bi si že zaradi moškega ponosa ne

Na mejnem drugu ni zastava EU, je le premočena srajca.

Tu spodaj mora biti še veliko rude, da me tako privlači!

upala zaostajati. Ampak vil iz pravljice ni bilo, ta sodoben škrat, ki se sedaj prikazuje turistom v rovih spodaj v Heleni, ima pa gostilno v Mitneku pri „Matjažu“ in moraš najprej do njega, da ti postreže. Čudno je ustvarjen ta svet, sva modrovala med počivanjem na kakšni polici in se oprijemala jeklene vrvi. Pred nama je morje najčistejšega zraka, nama ga pa primanjkuje in zevava kot ribi na suhem.

Med počitki opazujeva okolico. Planinski raj pod nama se imenuje dolina Tople. V letih, ko sem bil še šofer, sem iz teh predelov zvozil na tisoče kubikov lesa in se le med povezovanjem tovora oziral po okoliških vrhovih, ki se posebno v jeseni najčisteje odražajo. Da bom kdaj lezel po Kordeževi galvi, mi še na misel ni prišlo, toda vse se nekoč zgodi prvič, pa magari pri šestdesetih letih. Ko sem ugotovil, da se brat le prepogosto ustavlja in vedno najde vzrok, sem pograbil še njegov nahrbtnik, v katerem je imel vse, le vode ne in odšel naprej, kljub njegovemu draženju, da še vedno nese več kot jaz, čeprav je imel v rokah le brisačo, ki pa res ni bila suha. Da ga hoja po strmini bolj daje kot mene, še pomisliti nisem upal, ker tokrat pač ni bilo koga iz družinskega kroga v bližini, da naju bi pomiril. Na vrhu Pece sva ugotovila, da po planinskih normativih niti nisva mnogo zaostajala, ko pa sem se s tem poh-

valil znancu doma, mi je posmehljivo odvrnil, da tudi star konj še malo pobrca preden se stegne. Seveda, ta zavistnež, ki s svojo kondicijo še na Brinjevo goro več ne more. Da bi ovrgla sumljivo opazko, sva se že po dveh tednih znašla na Grohatu pod ostenjem Raduhe. Na vrh pa nisva šla. Bila je močna slana, pa mokre skale itd., ali pa je le nekaj resnice o tistem brcajočem konju, kdo ve? Ampak slike so pa uspele in tudi segedinar na koči je bil odličen!

Ko sva ožela srajce in jih obesila na drog, ki označuje državno mejo in se za spomin poslikala, sva se zleknila in uživala v uspehu ter prekrasnem razgledu. Nebo brez oblaka, ozračje pa brez sopare, je omogočalo pogled, da ga zlepa ne pozabiš. Že prej naštete gore so se kopale v soncu. Končnik in Jeklova kmetija sta bili kot na dlani. Na zahodu so odsevale visoke avstrijske gore, spodaj pliberško polje, na naši strani pa Matjaževa dežela v vsej svoji prelesti. Že sama zavest, da stojima na samem robu tistega prepada na Peci, ki ga zagledaš, ko se od Votle peči približuješ Ravnam, je doživetje, ki ga lahko le občutiš, saj so besede le potrata časa. Res sem hvaležen usodi, da živim v tako lepih krajih.

Sestopala nisva hitro, kljub temu pa sva v planinski koči dohitela vse tiste, ki so z vrha odšli pred nama in še pred njimi pojedla okusno pripravljeno ričet, katerega sva si že prej izgovorila pri prijazni upravnici. Kot sem že omenil, sestopala nisva hitro, kriv je bil pa brat, saj na koga drugega nisem mogel zvaliti krivde, ko sva bila pa sama. Ves dan me je po malem jezil. Najprej bi rad čimprej na vrh, nato pa vedno bolj gleda v dolino in pozabi hoditi. Ko je na vrhu, skoraj noče dol, tako je prevzet, ko se odpraviva v dolino, se pa nenehno ozira nazaj, kot da gora jutri ne bo več tam. Da se mu ni nekaj tistega, kar so nekoč kopali pod to goro nekam zalezlo, ko tako težko vstaja, ali pa ima svinec v telesu še iz časov, ko se je v Žerjavu izučil za elektricarja!

Na mali Peci sva bila zopet na hrbtu in se ozirala na prehojeno pot. Pa ne zaradi utrujenosti, kje pa, le zato, ker se iz ležečega položaja lažje oziraš navzgor. Naenkrat me je vprašal: „Ali bi bil pripravljen iti še enkrat nazaj na vrh?“

„Seveda, če bi zgoraj delili kaj vrednega!“ sem odvrnil.

„Jaz pa ne, četudi bi me na vrhu čakal zlat mercedes“, je dejal.

„Butelj, in zakaj ne?“ mi je ušlo.

„Zato, ker ni ceste, po kateri bi ga spravil dol, zgoraj ga pa tudi nimaš kje spraviti!“ me je zabodel.

Da bi spremenil temo pogovora sem omenil, da je med vračanjem tudi moj nahrbtnik malo težji, me je takoj podučil, češ, da sem pozabil, da sva se na vrhu slikala in je film v aparatu, ki ga nosim, sedaj poln. Če pomislim na njegove

kile, ima morda prav. Rekel pa nisem nič, zato ker sem tri leta starejši in torej pametnejši. Kaznoval sem ga tako, da sem se dvignil in je moral za menoj tudi on. Sicer pa imam svojega brata rad, saj me zelo spominja na očeta. Ne le, da je prevzel njegovo ime, tudi lastnosti ima njegove. Ko sem kot petnajstletnik pomagal očetu pri delu v gozdu na Olševi, mi je tudi on na najbolj strmih delu poti, tam pod Kovsovimi njivami obesil na pleča nahrbtnik in porogljivo dejal, da bom imel bolj čvrst korak v hrib. Kot da me ni kolesarjenje iz Prevalj do Lipolda v Koprivni dovolj zdelalo. In sem vlekel tisti nahrbtnik mimo izvira reke Meže ter bil jezen še na vodo, ki je žuborela navzdol, namesto da bi rinila navkreber kot jaz.

Ampak vso pot se pa z bratom le nisva zbadala. Rdeča nit njegovega pogovora ves dan je bila le voda in z njo povezana žejja. Kjerkoli v tujih deželah sva se že mudila, vedno sva najbolj pogrešala le domačo vodo. Spomin na majhen izvir v bližini našega doma, kjer sva odrasčala, je bil v najtežjih razmerah najbolj živ. Takrat bi dal za požirek vode iz tega studenca vse. Brata je kot uslužbenca Metalne iz Maribora pot vodila po različnih deželah sve-

ta. Opravljal je meritve in kontrole na napravah velikih jezov in pristanišč, kjer so imeli svoja delovišča. Tudi med tropskimi nalivi na Kubi, Pakistanu ali Tajskem, si je neizmerno želel le domače vode. Jaz sem bil pa najbolj žejen v Sinajski puščavi. Kot vojaški mehanik sem spremljal kolono vozil do Akabe ob Rdečem morju. Kamion, ki je vlekel dodatno cisterno vode, je obtičal v pesku. Vodo smo morali izpustiti, da smo vozilo sploh izvlekli, tista voda, ki smo jo natočili v kante, v katerih je bil prej bencin, je bila pa neužitna. Šele ponoči smo dosegli neko oazo in ves dan brez vode, pri 50 stopinjah C v senci, ki je pa tudi ni bilo, me je naučilo, da spoštujem vsako mlako, na katero naletim.

Dolgo sva se pogovarjala o tistem malem studencu, kamor sva kot otroka hodila po vodo, kadar so bili drugi izviri bližje doma kalni ali so zaradi suše usahnili. Tistega studenčka pa ni motilo nič. Vedno enak curek je mezel preko žleba in kar dolgo je trajalo, preden se je napolnilo vedro. Pred štirimi desetletji smo se od tam odselili in kar sram naju je bilo ob ugotovitvi, da vsaj kroja, kjer je studenec, nobeden več ni obiskal. Morda je bilo krivo dejstvo, da tja kot bosonogi otroci, ker smo se bali kač in

trnja v visoki podrasti, nismo radi hodili. Bratu sem obljubil, da se bo ob prihodnjem obisku že lahko napil pri tistem izviru, če le še obstaja. Saj si to studenček tudi zasluži, ko pa naju je v težkih trenutkih na nek način tudi povezoval. Naletel pa sem le na večjo zaplato vlažnega maha. Dolgo sem odkopaval nanose zemlje, da sem pod rokami začutil hladno mokroto. Ko se je v tolmunčku začela nabirati voda, se mi je zdelo, da sem naletel na dragega prijatelja iz otroških dni. Kmalu je preko žleba iz skorje že tekla kristalno čista voda kot nekoč in nepopisno radosten sem bil ob tem. Dolgo sem sedel ob drobnem vrelcu in premišljeval, kako bi bilo lepo, če bi se tudi ljudje večkrat zgedovali po naravi. Štiri desetletja je minilo, od kar nam je studenček nehal služiti in ko ga nismo več potrebovali, se je mirno obdal z mahom, svoje sokove pa preusmeril tja, kamor se nekoč vsi vrnemo. Ko ga z bratom ne bova več obiskovala, bo še nekaj časa plemenitil okolico, nato pa bo zoped poniknil in čakal, da ga kdo odkrije, ali pa brez vsake zamere tiho sklenil večni krog. Kako bi nam bilo lepo, ko bi tudi mi znali tako potrpežljivo sprejemati življenjske spremembe in tako odpuščati, kot to zmora narava.

		KAMNITI STEBER		GOLOB BERTA ZOREC IVAN				RAZVEDRILLO KAČA VEUKANKA URAN MESTO V ZAHODNI NEMČIJI	
								FILMSKI IGRALEC SPENCER RADIUS STOJNICAR	
PREDPONA IRSKIH IMEN		ŽIVALSKI VRT ŽENSKOJVE				DOSEŽEK, REZULTAT KARENINA			
STROJI ZA GAŠENJE APNA									
ENAKA VOKAL				ČAS 24 UR		TURNER NAT ČRTA, KI NAS LOČUJE, ZEMLIŠČA			
LJUBLJANSKA BANKA				OSAMLJENOST				AUTOR: ANICA HUDEBNIK TURŠKI NIŽJI OBLASTNIK	
IONESCO EUGENE				VENO TAUFER RUDOLF NEVA		VEK IGRALNA KARTA			
NASKRIVAJ								GRAM KALJI	
VINSKA PLESEN				MESTO NA JAPON- SKEM					

ZA RAZVEDRILLO

IZLETI

Gardaland - 28. julija

**Cena prevoza je 3.500 SIT
in 30.000 ITL za vstopnino.**

Romanje na Sv. Višarje in postanek v Trbižu, ogled Gospe Svete in knežjega kamna - 1. avgusta.

**Cena prevoza 1.500 SIT
in 105 ATS za gondolo.**

Izlet na Grossglockner in ogled Heiligenbluta - 12. avgusta

**Dvodnevni izlet v Gardaland in Akvaland - 15. avgusta
S seboj vzemite spalne vreče.**

**Cena prevoza je 3.500 SIT
in 30.000 ITL za vstopnino.**

**Prijave za vse izlete zbira
gospa MIRA na telefon:
(0602) 53 - 044**

SREČANJE UPOKOJENIH GOZDARJEV

IDA ROBNIK

Klub upokojenih koroških gozdarjev je tudi letos pripravil srečanje za svoje člane 19. junija pri Dularju na Selah. Vreme jim ni bilo najbolj naklonjeno, zato so morali prireditev pripraviti v zaprtem prostoru, razpoloženje pa je bilo kljub temu prijetno (foto 1, 2).

Predsednik kluba g. Jože LOGAR je spregovoril o dejavnosti kluba in predstavil program prireditve (foto 3).

Upokojene gozdarje je pozdravil tudi direktor Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec g. Hubert DOLINŠEK. Seznanil jih je z zaključnimi postopki lastninjenja podjetja, o nadaljnjih aktivnostih za ustanovitev delniške družbe ter vrednosti njihovega deleža v podjetju. Spregovoril je tudi o poslovanju Gozdnega gospodarstva ter o pričakovanih rezultatih ob normalnih pogojih gospodarjenja, ki bi lahko lastnikom ob koncu leta prinesli tudi kakšno dividendo (foto 4).

Predstavniki Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Slovenj Gradec g. Karel ZAGORC (levo) je predstavil delo javne gozdarske službe in stanje gozdov na območju Koroške krajine (foto 5). Med upokojene koroške gozdarje je prišel tudi najbolj poznan slovenski gozdar profesor dr. Dušan MLINŠEK. Predsednik kluba mu je izročil člansko izkaznico in ga tako včlanil v Klub koroških gozdarjev (foto 6).

Zbrano družbo je prijetno presenetil in razvedril oktet Lesna, ki je prepeval lepe narodne pesmi in ob zaključku nastopa z zdravico postavil na noge vse udeležence srečanja (foto 7).

OB OKROGLIH OBLETNICAH:
75 let, 80 let, 85 let in nad 85 let vsako leto,
člani kluba počastijo jubilate s čestitkami
in simboličnimi darili.

Letos so slavili svoje jubileje:

Danica KOLAR - Gradnje Slovenj Gradec (foto 8)

Ivan ROŽANC - Gozdarstvo Črna (foto 9)

Gregor GLAZER - Dravograd, gozdarstvo (foto 10)

Vinko CAJNKO - Uprava Slovenj Gradec (foto 11)

Tinka CAJNKO - Uprava Slovenj Gradec (foto 12)

Franc POBERŽNIK - Dravograd, gozdarstvo (foto 13)

Ivan ŠTERN - Gozdarstvo Slovenj Gradec (foto 14)

Foto: I. Robnik

POTEPANJE PO KOROŠKI

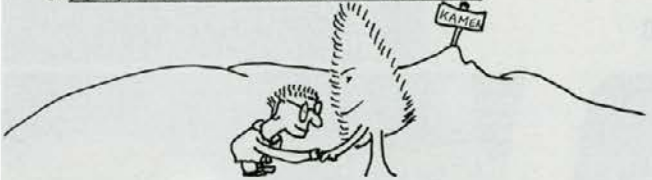
1. POLJANA - PRIČETEK POTEPANJA

2. ŽERJAV - NEKDAJ MESEČEVA DEŽELA

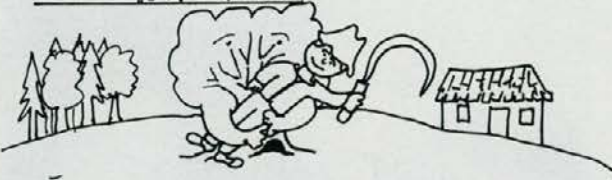
3. PUDGARSKO - PRIKLONIMO SE CEMPRINU

4. KONČNIKOV VRH - POGLED NA RARIGIBANO KOROŠKO

5. NAJEVSKA LIPA - SIMBOL TRDEGA SOŠITZA KOROŠKEGA KMETJA E "DIVJO" NARAVO

6. ČRNA NA KOROŠKEM - MOŽNO KOSILO

7. BISTRA - KMETIJA KNEZ IN GOZD V FEKOVEM SONARAVNO KONTAKTIRANJE ČLOVEKA E NARAVO

8. JAVORJE - VRNITEV PROTI DOMU

Slovenija je po površini mala, po naravnih znamenitostih in krajinski pestrosti pa ogromna zelena dežela pred pragom močno industrijsko deformirane Evrope. Premalo se zavedamo vrednot naše gozdnate krajine, katere oblikovalec je bil skozi stoletja ob upoštevanju naravnih zakonitosti tudi človek. Danes so najrazličnejši pritiski na gozd veliki, zato si nekateri naravovarstveniki prizadevajo osveščati širšo slovensko javnost s pomočjo filmov in raznih predavanj o varstvu narave. Med najbolj prizadevnimi je prav profesor dr. Dušan Mlinšek, ki kot priznan gozdarski strokovnjak doma, še posebno pa zunaj naših mej, organizira že vrsto let tudi gozdna omizja širom po Sloveniji. To niso suhoparna strokovna predavanja o sonaravnem gozdu, ampak so to dobro organizirana potepanja po najrazličnejših gozdnih Slovenije. Udeleženci teh ekskurzij so ljubitelji narave najrazličnejših poklicev. Med njimi so najrazličnejši priznani strokovnjaki, učitelji, študentje, kdaj pa kdaj pa med njih zaide tudi kakšen politik. Gozdarji javne gozdarske službe iz Črne smo veseli, da smo bili drugo soboto v juniju soorganizatorji gozdnega omizja na Koroškem. Predhodno smo pripravili okvirni program potepanja po gozdnih med Peco, Raduho in Smrekovcem. Skupna želja vodje gozdnega omizja in nas je bila, da seznanimo udeležence s pestro a zelo gozdnato krajino v naši lepi Koroški, pa tudi s trdim življenjem koroškega kmeta na celkih (zaokrožene kmetije na strmih pobočjih nastale skozi stoletja). Veliko smo razglabljali o sonaravnosti in sonaravnem gospodarjenju. Zanimiva so bila medsebojna razglabljanja, pa tudi najrazličnejše kritike in doživetja. Da smo Korošci odrezani od sveta, še posebno pa daleč od Ljubljane, sem se prepričal že na začetku našega skupnega potepanja. Na zelene goste sem na Poljani čakal skoraj eno uro. Pa jim za zamudo nisem zameril, saj smo sklenili, da nas čas ne bo priganjal. V Žerjavu nas je sprejel gospod Souvent, nekdanji uslužbenec rudnika Mežica in nas seznanil z zgodovino topilnice v Žerjavu, njenimi škodljivimi vplivi na okolje ter ekološkimi rešitvami v zadnjem času. Črna je poznana po Dolini smrti. Tudi mi smo jo večkrat omenili. Zanimivo je bilo glasno razglabljanje učiteljice iz Škofje Loke, ki že vrsto let ekološko osvešča naše najmlajše, naj že vendar nehajmo govoriti o Dolini smrti. Ime Dolina smrti ima negativni prizvok za mlade, ki vse bolj odhajajo iz doline ob Meži. Uničena dolina okoli topilniških dimnikov postaja zopet zelena. Predlagala je, naj imenujemo Dolino smrti - Dolino upanja. Pot smo nadaljevali skozi ohranjene gozdove Ludranskega vrha. Na

Pudgarskem smo se priklonili cempriu - avtohtonemu boru, ki je zelo redek pri nas. Na Končnikovem vrhu so se udeleženci gozdnega omizja čudili razprostranjenim gozdnatim površinam med Peco, Uršljo goro, Olševo in Smrekovcem. Ustavili smo se tudi pod Najevsko lipo, kjer smo spregovorili o pomenu najdebelejših dreves - še posebno pa o hišnih drevesih na kmetijah in drugje. Spoštovanje do naše najdebelejše lipe smo izrazili tako, da smo jo z roko v roki obkrožili in zapeli „Lipa zelenela je“. Pešem smo zapeli v spomin moji mami - profesorjevi ženi in še enemu pokojnemu udeležencu nekdanjih naravovarstvenih srečanj. Pešem je bila namenjena tudi vsem mamam, da bi naravovarstveno vzgajale svoje otroke. Kljub oblačnemu vremenu je vseh štirideset udeležencev uživalo v lepotah doline Bistre in smrekovskih pobočij. Prijeto so se počutili pri Plazniku, kjer so nam pripravili pravo koroško kosilo, katerega smo prijetno zalili z naravno pižajo - moštom in šnopsom. Prijeto pa je bilo tudi pri Knezu, od koder smo se peš podali v lep gozd Fekovo. Čeprav smo se v njem sprehodili v poznih popoldanskih urah, gozdni omizniki sploh niso hoteli zapustiti te gozdne katedrale. Veliko smo v njej govorili o sonaravnosti. Nekdo izmed udeležencev je omenil tudi „sonaravno kmetovanje“ za katero so potrebne ogromne količine energije. Ali je pridelovanje krompirja, paradižnika in drugih za Evropo neavtohtonih rastlin sonaravno - so se spraševali nekateri med njimi. V gozdu, kjer gospodarimo sonaravno, je poraba energije racionalna in minimalna. Šoferju Rudiju, koprivskemu lovcu se lahko zahvalimo, da smo si ogledali vso Bistro. Vajen gozdnih cest nas je z avtobusom popeljal skozi Kozjo peč na Sleme v Koprivno. V večernem sončnem slovesu so pri Haderlapu omizniki ob pogledu na Raduho in Peco pozabili, da bi se po programu že morali vračati proti Ljubljani. O gostoljubnosti koroškega človeka so se prepričali tudi pri Haderlapu, kjer so nas prijazno sprejeli. Vso pozornost pa so pritegnili Haderlapovi otroci, ki vestno skrbijo za malo srnico. Gozdno omizje smo zaključili v hotelu Knes v Črni, kjer so si ljubitelji narave še ogledali naravovarstveno razstavo. Marsikdo se je zamislil ob starih fotografijah nekdanjih ogolelih pobočij Peces, Čofatijs, Uršlje gore in Pohorja. Danes ponovno z gozdom porasle planine varujejo strugo še pred sedemdesetimi leti hudourniške reke Meže. Prijeto druženje smo zaključili z željami, da se ob podobnih prilikah ponovno srečamo pri nas na Koroškem!

Avtor teksta stripa in fotografije:
Gorazd MLINŠEK dipl. ing. gozd.

GOZDNO OMIZJE MED PECO, RADUHO IN SMREKOVCEM

- 1 S Končnikovega vrha je lep razgled na gozdnato Koroško.
- 2 V gozdu Fekovo smo govorili o sonaravnosti.
- 3 Urejanje vtisov gozdnega omizja pri Plazniku v Bistri.
- 4 Pod Najevsko lipo smo zapeli „Lipa zelenela je“.
- 5 Kmetija Haderlap z Raduho v ozadju.
- 6 Haderlapovi otroci z malo srno.

PROIZVODNI SEKTOR

SPOŠTOVANI LASTNIKI GOZDOV

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec s štiridesetletnimi izkušnjami v gozdarstvu opravlja vsa dela v državnih gozdovih na Koroškem, strokovno brezhibno z usposobljenimi delavci, tehnično najboljšimi stroji, ki so prilagojeni za varno delo v gozdu.

Svoje izkušnje bi radi ponudili tudi vam, spoštovani lastniki gozdov na Koroškem. Želimo, da se prepričate o naši usposobljenosti in primernih cenah za delo v gozdu. Če se zanimate, vas vabimo, da se oglasite, mi pa vam bomo izdelali predračun za sečnjo, spravilo in odkup vašega lesa.

Prepričani smo, da vam lahko ponudimo ugodno ceno za:

- odkup lesa na panju
- za sečnjo in spravilo vašega lesa
- za odkup lesa na kamionski cesti

Gozdno gospodarstvo je teritorialno organizirano po rečnih dolinah.

Obrnete se lahko na:

● Poslovno enoto Radlje ob Dravi, tel. šte. 0602 71 421
odkupovalec: Ivan MARTINI

● Poslovno enoto Slovenj Gradec, tel. šte. 0602 41 262
odkupovalec: Zvonko SMONKAR

● Poslovno enoto Črna na Koroškem, tel. šte. 0602 38 - 100, 38 - 123
odkupovalec: Branko ŠIRNIK, dipl.inž. gozdarstva - tel. šte. 0602 85 199

Zagotavljamo vam pošteno in strokovno najboljšo opravljeno delo, brez odgovornosti za morebitne nesreče pri delu v gozdu, ki so seveda pogoste ter plačilo z najkrajšimi roki na Koroškem.

Pustite se presenetiti z našo ponudbo in nas pokličite!

Vodja proizvodnje: Mitja A. JANDL, dipl.inž. gozdarstva

DOBRE STVARI OSTAJAJO